

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

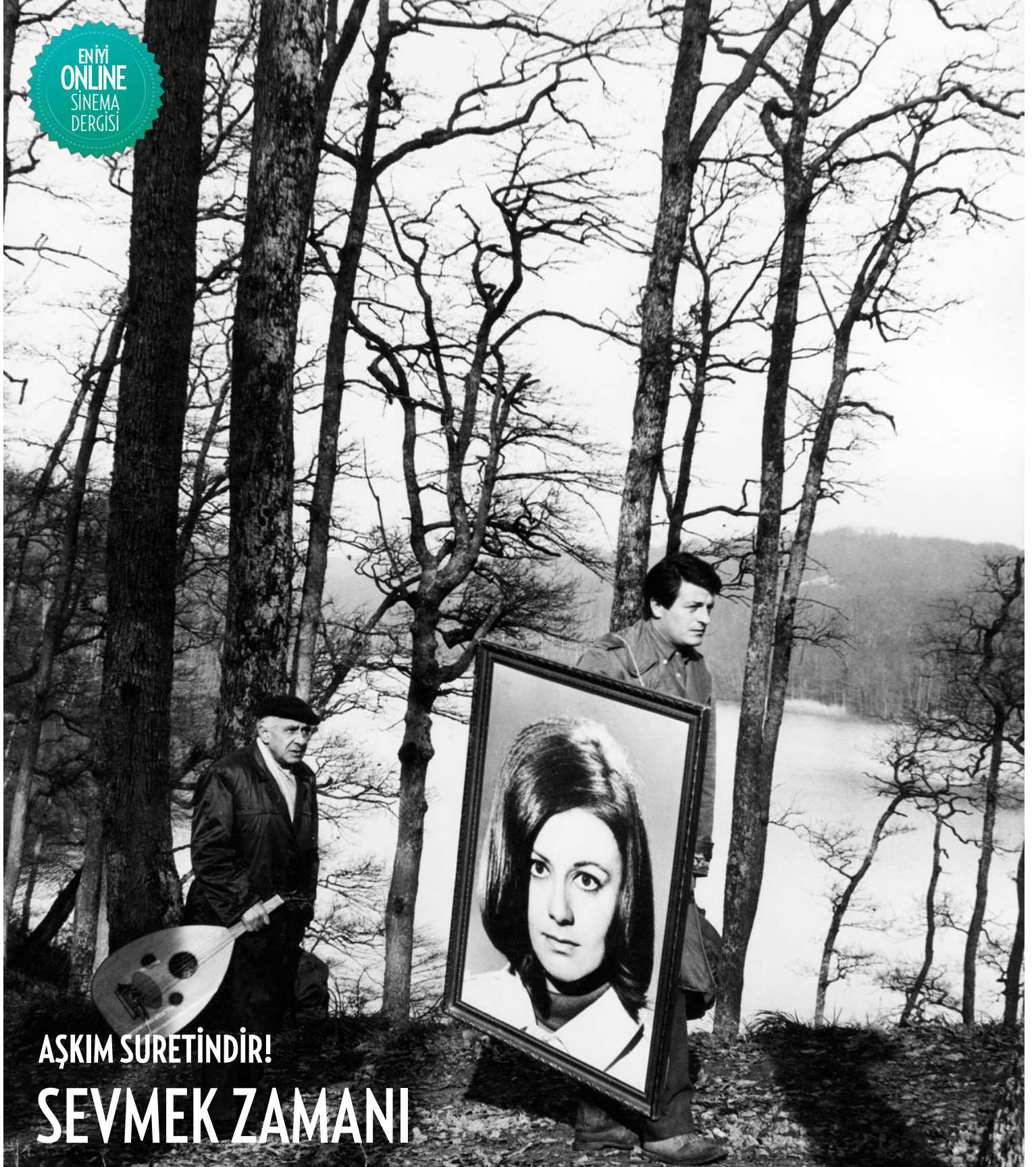
Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>



EN İYİ
ONLINE
SİNEMA
DERGİSİ



AŞKIM SURETİNDİR!
SEVMEK ZAMANI

Oscar® Ödüllü Oyuncu **NICOLAS CAGE**
ve **AMBER HEARD**

"İNTİKAM YOLU
olağanüstü bir sürüş
deneyimi yaşıyor.."

-Ryan Turek, Shock Til you Drop



ŞİMDİ BLU-RAY™, DVD VE VCD'DE!

tiglon

M
"MILLENNIUM"
SATURN
FILMS

Blu-ray Disc

DOLBY
DIGITAL

© 2011 Warner Bros. Entertainment Inc. Tüm hakları saklıdır.



SİNEMA SALONUNU EN SON SİZ TERK EDİN!

TAHMİN EDECEĞİNİZ, HATTA ADINIZ KADAR EMİN OLDUĞUNUZ GİBİ, BU HAFTAKİ CELSE AÇILIYOR'UN başlığını yazarımız Tunca Arslan'ın TRENDEKİ YABANCI köşesinin 'değişmeyen' kapanış cümlesinden çaldık! Ancak aşağıdaki paragraflarda dile getireceklerimize daha uygun bir başlık düşünülemezdi, düşünemedik de. Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yoktu anlayacağınız. Bu konuda yazarımızın 'çok iyi bildiğimiz' engin hoşgörüsüne sığınıyoruz!

Konunun ne olduğunu da üç aşağı beş yukarı tahmin etmişsinizdir. Evet, filmlerin kapanış jeneriğinin bitmesini beklemeden salondan ayrılanlara, neden böyle yapmamaları gerektiği üzerine birkaç argüman sunacağız burada. İkna edici olur mu olmaz mı bilemeyiz, ama bunlara uzun yıllardır inandığımızı ve 'sinemasever' kimliğimizi oluşturmada önemli roller üstlendiklerini belirtelim ilk elden...

Filmleri izlerken kapanış jeneriği bitene kadar koltuktan kalkmama gerekliliğinin birkaç nedeni var. Birincisi ve en önemlisi, izlediğiniz filmin emekçilerine duymanız gereken saygı. "Ben saygı duyuyorum ama onların isimlerini okumak istemiyorum" dersiniz (ki dememeniz lazım), o zaman diğer nedenlere (daha 'pratik' olanlara) geçme zamanıdır. Her filmde değilse de birçoğunda

hikayeyi tamamlayan bir müzik (ya da şarkı) kullanılır kapanış jeneriğinde, ki bunu dinleyerek filmi bitirmek ideal bir izleme sürecini nihayete erdirmenin koşullarından biridir. Diğer bir nedense, bazı filmlerin sonundaki (kapanış jeneriğinin de sonunda) 'sürpriz yumurtalar'dır. Kimi sadece bir 'hoşluk' olarak kalan, kimiye hikaye hakkında ipuçları taşıyan bu sürprizleri izlemediğinizde 'eksik seyir' denen hastalığa tutulmuşsunuz demektir. O filmin DVD'si çıkana kadar da bu eksikliğinizi giderecek bir yol yoktur, 'korsancı' değilseniz tabii!

Kapanış jeneriği okumanın pratik yararlarından biri de filmin şarkılarını eksiksiz olarak görmektir; hele ki izlerken size büyük keyif veren şarkılarsa bunlar, bestecilerini ve yorumcularını bilmek sizi rahatlatır, hatta filmin 'soundtrack' albümünü satın almaya kadar götürebilir. En nihayetinde, kapanış jeneriğini beklemek ve film izleme serüvenini 'tam' olarak bitirmek, "Ben sinemaseverim" diyebilmenin olmazsa olmaz koşuludur...

Tüm bunların üzerine "Haklısınız ama gittiğimiz sinemalarda kapanış jeneriklerini sonuna kadar göstermiyorlar" dediğinizi duyar gibiyiz. Buna benzer durumlarda 'tüketici hakkınızı' kullanmanızı tavsiye ediyoruz, bizlerin de zaman zaman yaptığı gibi. Siz, bir filmi başından sonuna eksiksiz izlemek üzere bilet alıyorsunuz ve ödediğiniz paranın karşılığını son kuruşuna kadar beklemek de en doğal hakkınız. Mücadele etmeden 'doğal' hakkı korumak mümkün olmuyor ne yazık ki, ne ülkemizde ne de başka bir yerde! [\[1\]](#)

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU: BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com KEMAL EKİN AYSEL kemalaysel@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemazer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcycalc@hotmail.com

GÖRSEL YÖNETMEN: BİLGEHAN ARAS **LOGO TASARIM:** ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA:** BAŞAR UĞUR

KATKIDA BULUNANLAR: TUNCA ARSLAN, OKAN ARPAÇ, ALİ ULVİ UYANIK, MÜJDE İŞİL, ERMAN ATA UNCU

REKLAM İLETİŞİM: EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

www.arkapencere.com



6 ÇOK BİLEN ADAM

Üç (3); Kanıma Gir (Let Me In); Ölümüne Kaçış (Essential Killing); Aşırıcalar (Kari-Gurashi No Arietti); Kazananlar Kulübü (Win Win); İyi Günde Kötü Günde (Love, Wedding, Marriage).

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları.

20 TRENDEKİ YABANCI

Mizahın büyük ustası Oğuz Aral'ı ölüm yıldönümünde anarken, üstadın sinema sanatıyla olan ilişkisine de göz atmak istedik.

22 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Metin Erksan'ın Türkiye sinema tarihini değiştiren, aşkı tasavvuf boyutuyla deşifre eden başyapıtı: Sevmek Zamanı.

24 ÖLÜM KARARI

Yeniden çevrimlerin genellikle kötü çıktığı bir gerçek. Ama bunun bir 'kural' olmadığını gösteren başyapıt tadında örnekler de yok değil...

28 AİLE OYUNU

Kaybedenler Kulübü; Sabah Neşesi (Morning Glory); Fellini'den Casanova (Il Casanova Di Federico Fellini); Ben Dört Numara (I Am Number Four); Red; Dünya İstilasası: Los Angeles Savaşı (Battle Los Angeles).

36 SAPIK

Unutma Beni İstanbul; Tinker, Tailor, Soldier, Spy; Misafir (The Visitor); Beni Unutma; Kaçak İşçiler (Moonlighting).

ÜÇ

ORJİNAL ADI 3

YÖNETMEN Tom Tykwer

UYUNCULAR Sophie Rois,

Sebastian Schipper, Devid Striesow,

Annedore Kleist, Angela Winkler,

Alexander Hörbe

YAPIM 2010 Almanya

SÜRE 119 dk.

DAĞITIM Tiglon (Bir Film)

TOM TYKWER'İN KADIN-ERKEK İLİŞKİLERİNİ DAHA ÖNCE PEK alıştırmadığımız tarzda hikayeler üzerinden masaya yatırmayı sevdiğini biliyoruz. "Koş Lola Koş"tan (Lola Rennt) "Prenses Ve Şövalye"ye (Der Krieger Und Der Kaiserin), "Cennet"ten (Heaven) Natalie Portman'lı kısa filmi "True"ya kadar 'aşkın engel tanımadığı' tuhaf öyküler anlattı bize. Hayli enerjik, ele avuca sığmayan da bir üslubu vardı. Hızlı ritimli elektronik tınıları ziyadesiyle hareketli bir kurgu ve gerekirse kadraj içinde kadrajlar, çoklu kareler, dondurulmuş görüntüler, siyah-beyaz anlarla süsleyerek geldi bugünlere Tom Tykwer. Hep gözükara oldu. Polonyalı büyük usta Kieslowski'nin kimi temasal takıntılarının mirasçısı olmayı bir gurur nişanesi olarak yakasında taşıdı. Patrick Süskind'in bir vebalı gibi hiçbir sinemacıyı yanına yaklaştırmayan, 'sinemaya uyarlanamaz' etiketli romanı Koku'yu prestijli bir filme dönüştürmek de onun becerebileceği bir şeydi. Yüksek bütçeli, Hollywood sermayeli 'çokuluslu' filmi "Uluslararası" (The International) Tom Tykwer sinemasında bir 'geri adım' addedildi. Bazen böyle bir 'şer'den 'hayır' da doğabiliyor işte, bir başarısızlık kimi yetenekli yönetmenleri silkeleyip yeniden özüne döndürebiliyor.

Yeni filmi "Üç", Avrupa'nın bu genç ruhlu auteur'ünün, yıllar geçtikçe stilini değil belki ama temalarını olgunlaştırdığı bir film olarak çıkıyor karşımıza. Filmin kahramanları Hanna ve Simon'a bakınca, "Koş Lola Koş"un Lola ve Manni'sinin 12 yıl sonraki 'sıkışma'larına görüyoruz sanki.

Kabul, hepimiz için geçerli bu, olgunlaşmak genellikle insanları sıkıcı kılar. O eski acarlık, çocuksuluk gider, bireye bir ağırbaşlılık gelir. Yönetmenler de bu kaideden muaf değiller. Avrupalı yönetmenlerden gidersek, François Ozon'dan Pedro Almodóvar'a bugün o eski 'zıplırlıklarını' mumla aradığımız kimi yönetmenler arasına belki Tom Tykwer de girebilir. "Üç" onun olgunlaştığını bize biraz sıkıcı bir şekilde hatırlattığı filmi olarak anılacak gelecekte.

Aslında, ne yalan söylemeli, Tom Tykwer'i bugüne kadar bize sevdiren ne varsa, yeni filmi de bunların çoğunu barındırıyor. Lakin artık 40 sınırına erişmiş kahramanlarıyla, Tykwer'in hayata bakış açısında da bir 'durmuş oturmuşluk' olmasına şaşmamak gerek. Bu durmuş oturmuşluk, öyküsünü de, onu öyküleyiş biçimini de çelmeliyor ne yazık ki.

"Üç"ün kahramanları Hanna ve Simon, yılları yıllara katık ederek gelmiş, orta yaşa teşrif edeli çok olmamış, çocuksuz bir çift. Yorulmuş, rutine hapsolmuşlar. Ayrı ayrı zamanlarda ikisinin de hayatına giren bir adam, Adam her şeyi değiştiriyor. Adam sayesinde hem Hanna hem de Simon içlerindeki diğer 'ben'i keşfediyorlar. Birbirlerinden bihaber yuvarlandıkları bu hayli ilginç aşk üçgeninin iç açıları toplamı ise hiç ummadıkları bir neticeye ulaştırıyor onları.

Film, çift olmanın, sık, hatta şöyle diyelim, tam Tykwer'e yakışan çocuksulukta bir metaforuyla başlıyor. Kara yolculukları esnasında hepimizi hipnotize olmuşçasına esiri altına alan elektrik ve telefon direklerini takip ederek başlıyor film. Bu görüntülerin üzerine bir ses 'çift olmaya veya hayata dair' kelimalar ediyor. İnşileri çıkışları, düşüp kalkışları, dertleri tasaları, eğilip bükülmeleri, eğlencesi ve gülünçlüğüyle, bir çift olarak yaşamın zorluklarını bu kısa girizgahda özetliyor. Gelgelelim, bu da yetmiyor Tykwer'e. Mesajı almamış olabileceğimizi varsayarak çift dikiş gidiyor, peşi sıra sonsuz bir beyaz fon önünde üçlü bir dans gösterisiyle meramını ikinci kez betimliyor. Bu prolog Tykwer'in lafı biraz dolandıracağının işaretlerini veriyor.

Kısa ismine karşın, "Üç" hayli uzun bir film. Az önce girizgah için sözünü ettiğimiz 'çift dikiş' meselesi neredeyse tüm film için geçerli. Tykwer gibi öyküleri ritme göre lezzetlenen bir yönetmen için "Üç"ü iki saate sündürmek pek iyi bir fikir olmamış. Filmde budanabilecek pek çok yer bulmak mümkün. Örneğin hayatın tatsız getirilerini hastalıklar üzerinden tekrar tekrar vurgulamak öyküye bir şey katmadığı gibi, tersine ondan epeyce şey götürüyor. Tykwer'in benzer bir

Avrupa sinemasının genç ruhlu auteur'ü, yıllar geçtikçe temalarını olgunlaştırıyor. Filmin kahramanları Hanna ve Simon'a bakınca, Lola ve Manni'nin 12 yıl sonraki 'sıkışma'larına tanık oluyoruz sanki.





Tom Tykwer,
Alman toplumunda
çıkmaza düşen modern
bir ilişkinin enkazı
altında kalmasınlar diye
kendince bir acil çıkış
kapısının anahtarını
sunuyor karakterlerine.

şeyi karakter bazında da yaparak senaryosunu daha akıcı hale getirmesi mümkünmüş oysa.

Beri yandan, Tykwer, sinemasından alışık olduğumuz kimi biçimsel öğelerle, Alman toplumu içerisinde çıkmaza düşen modern bir ilişkinin enkazı altında kalmasınlar diye kendince bir acil çıkış kapısının anahtarını sunuyor karakterlerine. Kuşkusuz, burada öykünün 'milliyetini' vurgulamak önemli, zira Batı toplumları içerisinde, hele ki Berlin'i baz alırsak, bireye toplumda sonuna kadar hareket serbestisi tanıyan 1 numaralı kültüre sahip 'Germen' ulusu. "Üç" bu haliyle başka bir ülkede geçse inandırıcılığı ciddi anlamda zedelenabilir. Gelgelelim, Tykwer'in de maharetiyle, modern Batı'nın zirvesindeki bir kültürün sıklıkla yaşadığı bir krize ironik bir yapıçözüm uyguluyor film.

Her şey bir yana, Aralık 2009'da ilk çocuğunu

kucağına almış bir babanın vakit kaybetmeden böyle bir film çekmesi kimseyi şaşırtmasın! En azından Tykwer'in 'fantezisi' son dönemde Ozon'un bu konuda kurduğu 'fantezilerden' daha hakikatli, daha samimi. Yine de, büyük büyük cümleler kurmasına gerek yok. Biz Tom Tykwer sinemasını kısa ve net cümleleriyle tanıdık, sevdik.

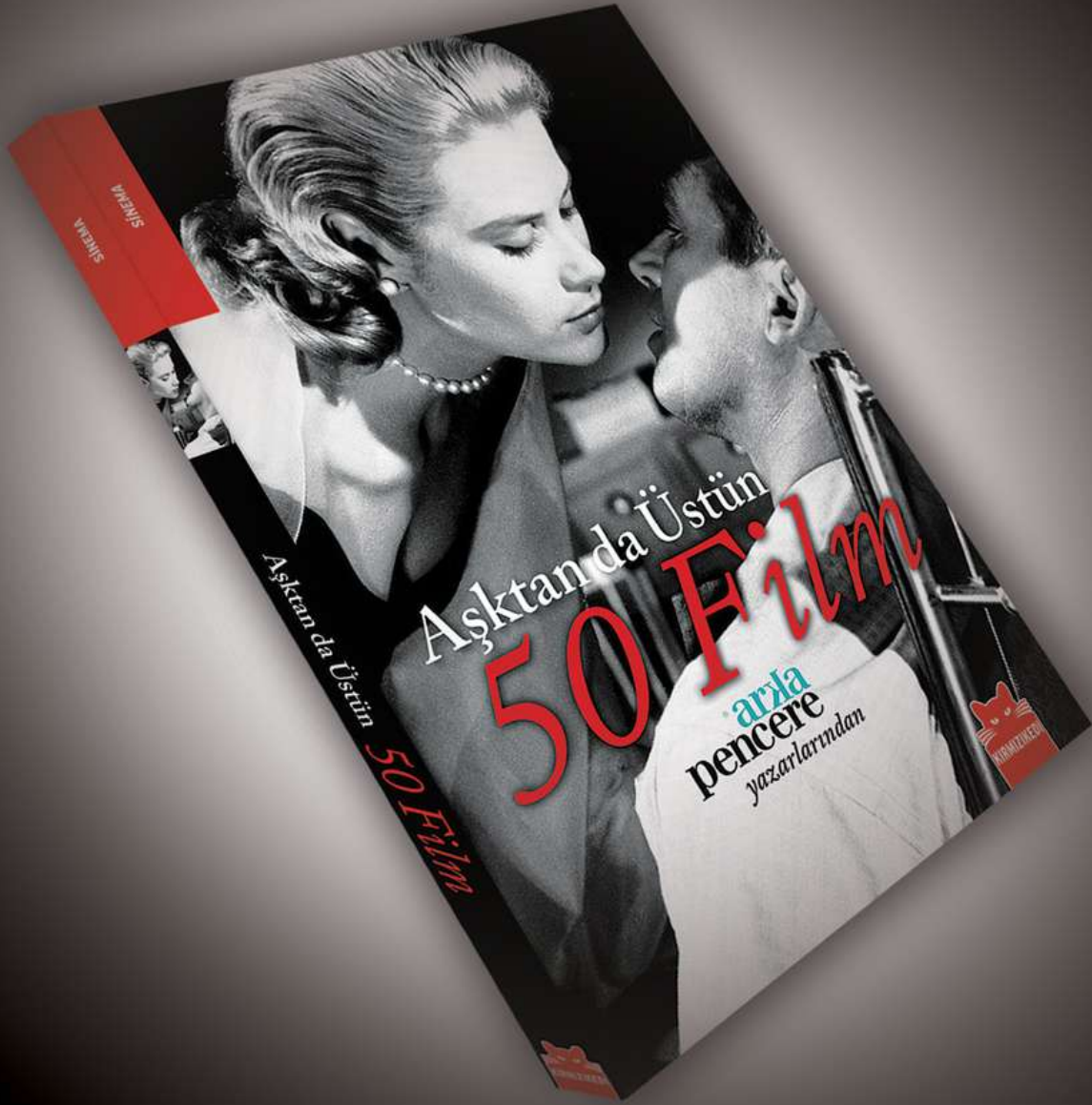
Tahminen, 10 yıl önceki Tom Tykwer bu öyküyü öyle bir kurgulardı ki, izleyeni koltuğuna mıhlıyacak bir şaheser koyardı ortaya. Bu 'duygusal' haliyle ise yine o tipik soğukluktaki mizahını koruyor ama hayatın acı getirilerinin kafasını karıştırmasına da mani olamıyor. [2]

👍 Son dönem Alman filmlerinde parlak işler çıkaran, Devid Striesow (Adam), 'merkezi' rolünün de yardımıyla, ilginç bir iş çıkarıyor.

👍 Adam'ın laboratuvarındaki 'yatak arkadaşı', filmdeki kimi fazlalıklardan en göze batanı.

Altı yazar, altı ayrı üslup, 50 başyapıt...

Cem Altınsaray, Tunca Arslan, Kemal Ekin Aysel, Burak Göral, Murat Özer ve Burçin S. Yalçın tarafından kaleme alınan bu filmler, okuyucuyu sinema tarihinde ileri geri ışınlayarak renkli ve doyurucu bir yolculuğa çıkarıyor.





KANIMA GİR

SVEÇLİ YÖNETMEN TOMAS ALFREDSON, JOHN AJVIDE LINDQVIST'İN MÜKEMMEL ROMAN VE

senaryosuna sırtını dayayarak çektiği "Gir Kanıma"yla (Låt Den Rätte Komma In) vampir

filmlerine boyut atlatıp benzerine az rastlanır bir aşk hikayesi anlatmıştı 2008'de (bizde 2010 başında gösterime girdi film). Kısa zamanda 'efsane' haline gelen bu film, plastiğiyle de dikkat çekiyordu ama asıl meselesi 'duygu'ydu.

Hikayeden bize yansıyan duygu, masalın şiirle buluşmasıyla hayat buluyor, 'kahraman' ve 'anti kahraman' kavramlarını da anlamsızlaştırıyordu. İki 'küçük' karakterin 'güven' ve 'özgüven' temelli ilişkileri, hikayenin çıkış noktası olan vampir efsanelerinin de tersten okunabileceğini gösteriyordu bizlere. İşin özü, "Alacakaranlık" (Twilight) kuşağını darmadağın ediyordu film.

Alfredson'un filminin yeniden çevrim haklarını 'şaşırtıcı biçimde' alan Anglosaksonlar, orijinal filmin tam anlamıyla demlenmesini beklemeye gerek duymadan işe koyuldular ve senarist-yönetmen olarak da Matt Reeves'de karar kıldılar. Reeves, önceki filmi "Canavar"la (Cloverfield) rüştünü ispatlamış, bu projeye uygunluğu konusunda hemfikir olunan bir isimdi. Sonuçta öylesine etkili ve sağlam bir metin vardı ki elinde, çok da 'bozma' ihtimali yoktu. "Gir Kanıma"nın Amerikan versiyonundan umutluyduk kısacası...

Gelelim Matt Reeves'in yeniden çevrimde neler yaptığına... Öncelikle şunu söylemek gerek: Senarist-yönetmen, orijinal filmin mekanını ABD'ye taşımak dışında fazlaca bir müdahalede bulunmak istememiş burada. Karakterlere, onların motivasyonlarına, olay dizisine ya da bunların sonuçlarına pek dokunmuyor Reeves. 'Babası'yla birlikte yan dairelerine taşınan 'vampir kız' Abby ile 'tanımlar üstü' bir ilişki (arkadaşlık, dostluk, aşk) yaşayan Owen'ın hikayesini anlatıyor "Kanıma Gir" (Türkçe isimdeki değişiklik çok yaratıcı!). Boşanmak üzere olan anne-babasının durumu nedeniyle özgüven eksikliği hisseden 12 yaşındaki çocuk, bir yandan kendisine zulmeden okul arkadaşlarıyla mücadele etme çabası içindeyken, öte yandan da "Arka Pencere"deki

(Rear Window) L.B. Jeffries gibi komşularını gözlüyor, baktığı yerlerde bir 'hareket' arıyor. Yalnızlığı ve yabancılaşmayı derinden hissedilen Owen'ı kabuğundan sıyrıp 'ben' olmasına yardım edense 'vampir komşusu' oluyor. İki çocuk (biri çocuk değildir aslında), her ikisinin de yaşadığı 'kapalılık'ı birbirlerine tutunarak aşmaya çalışıyorlar...

Bu hikaye, "Gir Kanıma"da daha önce görmediğimiz bir 'resim'le anımlanırken, "Kanıma Gir"de bu resmin sadece 'şeklen' korunduğuna tanık oluyoruz. Evet, yönetmenin 'duygu'yu korumak için elinden geleni yaptığı tartışılmaz bir gerçek. Reeves, belli ki hayranlık duyduğu hikayeyi deforme etmemeye özen gösteriyor ama orijinal filmdeki 'başkalık'tan eser yok burada. Özellikle iki çocuğun neredeyse 'uzaylı' kıvamındaki dünyadan uzakta duruşları bir miktar törpülenmiş gibi "Kanıma Gir"de. Kızın 'güzel' olarak tanımlanmasıysa bunun en belirgin göstergesi. Meselenin hiçbir zaman güzellik boyutuna çekilmemesi gerekiyor oysa.

Matt Reeves'in hikayenin polisiye bölgesini belli oranda genişletme çabası da pek bir şey katmıyor filme. Elias Koteas'ın canlandırdığı polis dedektifinin işlevi de pek anlaşılmiyor aslında. O karakterin alanı biraz daha genişletilse, orijinal filmde daha farklı bir yöne kayabilir, hatta ilginç bir polisiye gerilim olabilirdi "Kanıma Gir". 'Sadık kalmak', her zaman doğru sonucu getirmiyor ne yazık ki. Ancak idare edebilmenin kapılarını açıyor, ötesine geçebilmek için ekstra efor harcamak gerekiyor. Bir de şu var: Görüş alanımızda "Gir Kanıma" gibi bir şaheser olmasaydı, "Kanıma Gir" in puanları da kaçınılmaz biçimde şimdikinden epeyce fazla olurdu. John Ajvide Lindqvist'in romanının 2004'te yayımlandığı düşünülürse, keşfetmek için epeyce zamanları olduğu da söylenebilir işi ABD'ye taşımak isteyenlerin! 



Owen'ın aynı evde yaşadığı annesinin yüzünü belli belirsiz görmemiz, karakterin yalnızlığını pekiştiren bir seçim olmuş.



Orijinal filmin politik altyapısını karşılamak için, girişte Ronald Reagan cümlelerine vurgu yapmak 'saçma'dan da öte.

ORİJİNAL ADI Let Me In

YÖNETMEN Matt Reeves

OYUNCULAR Kodi Smit-McPhee,

Chloë Grace Moretz, Cara Buono,

Richard Jenkins, Elias Koteas

YAPIM 2010 İngiltere-ABD

SÜRE 116 dk.

DAĞITIM Medyavizyon

Matt Reeves, belli ki hayranlık duyduğu hikayeyi deforme etmemeye özen gösteriyor ama orijinal filmdeki 'başkalık'tan eser yok burada.



ÖLÜMÜNE KAÇIŞ

HAYATTA KALMA HİKAYESİ ANLATMAK, ÖZGÜRLÜĞE GİDEN DİKENLİ YOLUN kılavuzunu hazırlamak gibidir. Ancak işin ucu, "127 Saat" (127 Hours) gibi "Aman ha, sürüden ayrılmayın, herkesin yürüdüğü yoldan yürüyün" tarzında sinir bozucu söylemlere varabilir. Ya da "Özgürlük Yolu"ndaki (The Way Back) gibi antipropagandanın en bayağı örneğini verip, "Kapitalizm dünyayı kurtardı" diyerek aklı başında seyirciyi zıvanadan çıkarabilir. Yahut 'politik olmayayım' derken büsbütün yavanlığa gider öykü. Ülke ismi vermemek için kanırtan "İçimdeki Yangın"daki (Incendies) gibi... "Ölümüne Kaçış" da bu son örnekteki 'kaçak güreşçi' noktasında duruyor.

Yönetmeni açısından baktığımızda ilginç bir durum söz konusu aslında. Zira karşımızda, ta 1967'de çektiği "Eller Yukarı" (Rece Do Góry) yüzünden ülkesi Polonya'yı terk etmek zorunda kalmış ve uzun yıllar sansüre maruz kalmış Jerzy Skolimowski var. Lakin "Ölümüne Kaçış"ta yönetmen, birkaç Amerikan askeri göstermek dışında, sanki politik açıdan kimseyi 'rahatsız etmemek' için büyük özen göstermiş gibi.

Adını bilmediğimiz ve son jeneriği izlemeden de öğrenemeyeceğimiz bir Afgan var filmin merkezinde. Adamın Taliban olup olmadığı da net değil. Zira Amerikan askerleri devriye gezerken onlardan kaçıp bir mağaraya sığınıyor ve orada bulduğu silahı korkuyla ateşliyor. Bu kadar korku içinde ve ne yapacağını bilmez halde olduğuna göre ona doğrudan Taliban damgası vurmak pek mümkün görünmüyor. Amerikalılarca götürüldüğü ülkeleri de betimlemek çok olası değil. Belki konuşulan lisan ipucu verebilir. Bir şekilde düşmanın elinde kurtulan kahramanımız hayatta kalmak için her yolu deniyor.

Denebilir ki, bu politik bir film değil ve sadece insanlığın düştüğü en ilkel halin fotoğrafını çekiyor. Bu noktada önemli ipuçlarıyla baş başayız. Öncelikle, filmin büyük bölümünün çekildiği yer, yönetmen Jerzy Skolimowski'nin evinin yakınlarındaki bölge ki, buraya 20 kilometreden daha az bir mesafede Amerikan üssü var. Zira

Polonya ABD'nin sadık müttefiklerinden birisi ve Afganistan'a asker gönderen Avrupa ülkelerinin başında geliyor. Yani pekala ABD karşıtı bir söylemden bahsetmek mümkün film için; aynı zamanda fikir ve zikir uyumsuzluğundan da...

Son jenerikte adı Muhammed olarak geçen kahramanımız hiç konuşmuyor. "Amerikalılar tüm dünya halklarını susturdu" gibi bir alt metni olup olmadığını bilmiyoruz ama başkahramanın bu hali fiziksel olarak ona büyük bir güç verirken hikaye örgüsü içinde sığ sulara yüzmesine neden oluyor. Skolimowski'nin bir önceki filmi "Anna ile Dört Gece"nin (Cztery Noce Z Anna) 'ezik' kahramanı Leon da pek konuşmuyordu ama dilinin çözülmesi ya da çözülmeye çırpındığı o kısa anlarda yaşadığı trajediyi hissetmemek mümkün değildi.

"Ölümüne Kaçış"ta adeta kıyamet sonrasını andıran vahşi bir atmosfer yaratan yönetmen, hiç konuşmayan Muhammed'in gücü ve özellikle de psikolojisi hakkında ikna edemiyor bizi. Belli ki derdi, o karakterle seyirci arasında bir özdeşleşme sağlamak değil; ilkelleşme sürecini resmetmek. Evet, ama geçmişini ve kişiliğini bilmediğimiz bir insanın geçirdiği değişimi nasıl özümseyebiliriz ki? Karısıyla ilgili gördüğü hayaller ve muhtemelen dinî öğretiler nedeniyle hayvanlara zarar vermemesi dışında her şey muallak. Dolayısıyla "Neydi, neye döndü" gibi bir karşılaştırma yapmak söz konusu değil. Afgan halkının zorlu yaşam koşullarını da bilince, 'vahşi ortamda ölümden kaçma' teması da yavanlaşıyor; 'beyaz adamın gözünden ilkelliğin portresi'ne evrilebiliyor.

Skolimowski'nin politik 'duruşsuzluğu'nu yaşına bağlamak mümkün. Bir yandan da tecrübesiyle atmosfer yaratmada çok iyi sonuçlar aldığı da aşikar. Her şeye rağmen Polonya sinemasının ustasının hâlâ yönetmen koltuğunda oturduğunu bilmek bile içimizi ferahlatıyor. Her ne kadar o eski halinden eser olmasa da...



Vincent Gallo'nun performansı görülmeye değer...



Hikaye örgüsü tek bir karakter üzerine kurulmuş olsa da, derinlikli çizilmemiş olması gerçeklik hissiyatını sekteye uğrattıyor.

ORIJİNAL ADI Essential Killing

YÖNETMEN Jerzy Skolimowski

OYUNCULAR Vincent Gallo,

Emmanuelle Seigner, David L. Price,

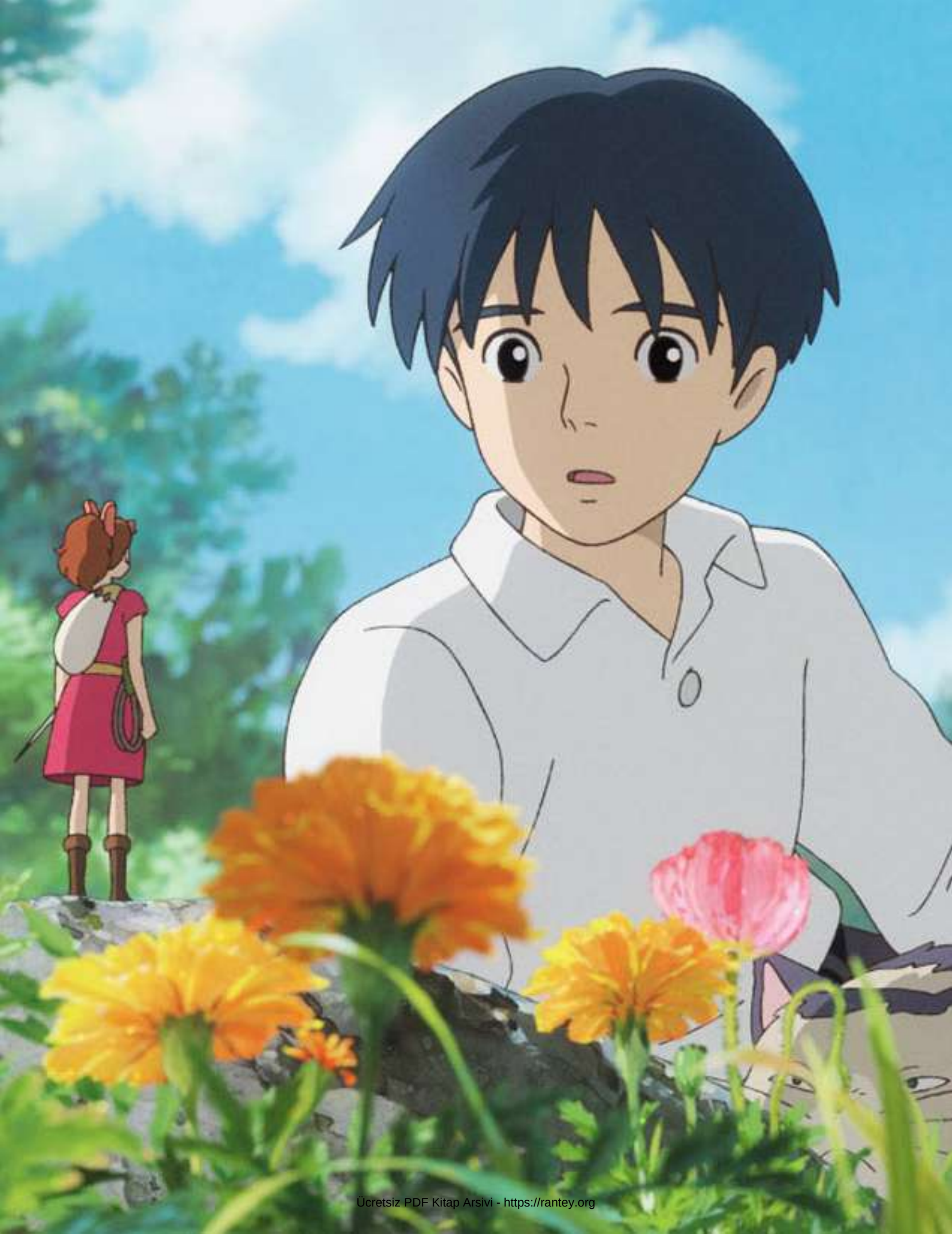
Nicolai Cleve Broch

YAPIM 2010 Polonya

SÜRE 83 dk.

DAĞITIM M3 (Kalinós)

Jerzy Skolimowski, "Ölümüne Kaçış"ta birkaç Amerikan askeri göstermek dışında, politik açıdan kimseyi 'rahatsız etmemek' için özen göstermiş gibi.



AŞIRICILAR

ÜÇ BOYUTLU FİLM VE ANİMASYONLARIN ÇOCUKLARIN DÜNYASINI İSTİLA ETTİĞİ bir devirde, inadına 'klasik' demek ve tadına doyumlanmayan o elle çizim tekniğiyle film yapmak, üstelik bunu başyapıt seviyesinde başarmak herkesin harcı değil. İpucunu hemen verelim o halde; Hayao Miyazaki... Bir yandan Disney'le ortaklık anlaşması olmasına karşın bu dev stüdyonun dümen suyuna asla gitmeyen, bildiği yolda ilerleyen, bugün 70'inde olan Miyazaki, bilindik bir romandan enfes bir sonuca ulaşıyor.

1970'lerde "Heidi" ile zamanlar ötesi bir çizgi klasiğe imza atan, 1980'lerde kurduğu Studio Ghibli'de ürettiği uzun metraj animasyonlarla bugüne dek 7'den 70'e herkesi büyüleyen Miyazaki, bu sefer sadece senarist olarak karşımızda. Yönetmen ise, yıllarını bu stüdyoda çizgi film üretmek geçirmiş, ustası Miyazaki'den 'el almış' diyebileceğimiz Hiromasa Yonebayashi...

Mary Norton'ın meşhur romanından Miyazaki'nin kendine has dokunuşlarıyla senaryolaştırdığı "Aşırırcılar", 'parmak çocuk' boyutlarındaki küçük insanlarla tanıştırıyor bizi. Bir evin gözlerden irak bodrumunda, insanlardan saklanarak yaşamaya çalışan üç kişilik bir Aşırırcı aileyle tanışıyoruz. Anne, baba ve onların 14 yaşındaki kızları Arrietty... Aslında 'ödünc alma' olarak çevrilse daha doğru olabilecek 'aşırma' eylemini nasıl gerçekleştirdiklerini görüyoruz önce. Evin sahipleri uykuya çekilince, gizli dehlizlerden geçerek yiyeceklere ulaşır, kimseye görünmeden dönüyorlar. Fakat o sırada evin küçük beyi Sho, daha önce bahçede karşılaştığı Arrietty'yi görüyor. Kalbinden rahatsız olan Sho, tüm iyi niyetiyle bu Aşırırcı aileye ve özellikle Arrietty'ye yardım etmeye çalışırken, aile kendini korumak için taşınmaya karar veriyor. Evin hizmetçisi ise, çoktandır farkında olduğu bu küçük insanları yuvasından çıkarıp ele geçirmek niyetinde...

Kısaca bu konu üzerinden ilerleyen öykü, aslında 1997'de de sinemaya uyarlandı. Bizde "Minik Kahramanlar" adıyla gösterime giren; John Goodman, Hugh Laurie gibi oyuncuların rol aldığı "The Borrowers", daha ziyade küçük seyircilere

hitap eden ve komediyi öne çıkartan bir yapımdı. "Aşırırcılar" ise Miyazaki'nin o incelikli, detaylara çokça önem veren, dinginliğiyle çocukluğun asude bir öğleden sonrasını çağrıştıran sinemasını doya doya yansıtıyor. "Prens Mononoke", "Yürüyen Şato", "Küçük Deniz Kızı Ponyo" gibi yapıtlarının yanına, senarist olarak, bu film de ekleniyor.

Öte yandan "Aşırırcılar", Miyazaki'nin Japon mitolojisinden beslenerek yarattığı özgün senaryolardan biri değil. Bir İngiliz romanına dayanıyor olması, diğer Studio Ghibli filmlerinin yanında bunu farklı bir yere mevzilendiriyor. Baş kahramanların minik insan olmaları dışında, hayal gücüyle üretilmiş tuhaf varlıklar, ruhlar, yarı insan-yarı yaratık canlılar yok bu sefer. Ama tabii izlerken 'gerçekten var olabilirler mi?' duygusunu yaşatan küçük insanlar bile, Miyazaki evreninde olduğumuzu hatırlatıyor. Bir karganın evin kedisine çullanarak onu gagalaması; Aşırırcı annenin hizmetçi tarafından kavanoza kapatılması; evin kedisinin ve bir kuşun Arrietty'ye saldırması gibi bölümler de yine ancak Miyazaki filmlerinde olabilecek, 'sert' detaylar. Dahası bu durumların Batı animasyonlarındaki gibi gülmece unsuru değil, dehşet anları olarak bize yansması...

Amerikan savaş kültürünün en belirgin özelliği olan 'sana benzemeyeni bul ve yok et' mantığını, Japonlara has o bilgelikle yerle bir eden ve adeta "bir varlık ne kadar farklı gözükürse gözüksün, daima iletişim kurabilecek bir dil bulunur" diyen filmde, bu yönde önemli bir detay da var. Küçük Sho'nun dedeleri de uzun yıllar önce bu küçük insanları fark etmişler ve onlar için usta marangozlara saray gibi küçücük bir ev yaptırmışlar. Fakat uzun yıllar bir daha 'küçük insanlar'ı gören olmamış. İnsanın içine dokunan böylesine ayrıntılar ve de yürek burkan finaliyle, bilhassa 'büyükler'e hararetle tavsiye edilecek, güzel ve unutulmaz bir animasyon. [A]



Miyazaki'nin yanında yetişen Hiromasa Yonebayashi, ilk yönetmenliğinde gayet başarılı.



Söylenilecek tek şey, 1,5 saatin su gibi akıp geçmesi ve filme doyamamak...

ORIJİNAL ADI Kari-gurashi No Arietti
YÖNETMEN Hiromasa Yonebayashi
SESLENDİRENLER Mirai Shida,
Ryūnosuke Kamiki, Shinobu Ōtake,
Keiko Takeshita
YAPIM 2010 Japonya
SÜRE 94 dk.
DAĞITIM Tiglon (Bir Film)

İnsanın içine dokunan ayrıntılar ve de yürek burkan finaliyle, bilhassa 'büyükler'e hararetle tavsiye edilecek, unutulmaz bir animasyon.



KAZANANLAR KULÜBÜ

POLİTİK SÖZLÜĞÜMÜZE 80'LERDE GİREN VE DAHA SONRA ŞİRKET YÖNETİMLERİNDE DE sıkça başvurulmuş 'kazan kazan', riske girerek birden fazla yarar sağlamak anlamında... Ancak devletlerin uluslararası oyunlarında ya da şirketlerin yatırımlarında daha anlamlı bu yaklaşım, konu sıradan birey olunca bir felakete dönüşebilir. Çünkü bilirsiniz, küçük oynayıp günü kurtarmaya çalışanlar, belki utanılacak bir yanlış karar da alabilirler. Ancak, çoğu kez, milyonların kaderiyle oynayan politikacılar ve boğazına kadar yolsuzluklara gömülen yöneticiler, 'kazan kazan' taktikleri geri tepince büyük bir pişkinlikle yollarına devam ederler de, içinde bulunduğu zor durumdan çıkmak için yanlış yapan bir sıradan insan bunun bedelini ağır ödeyebilir... Bazen de önce kaybeder ama finalde, gerçek anlamda 'kazanır-kazandırır'.

İşte New Jersey'li avukat, anlayışlı bir eşe (Amy Ryan) sahip iki çocuklu aile babası, 'biraz çatlak' bir sekreterle yürütmeye çalıştığı 'sinek avlayan' bürosundaki işi ile başarısız güreş takımına gönüllü koçluk yaptığı lise arasında koştururken parasızlıktan bunalan Mike Flaherty (Paul Giamatti), yanlış bir kararla risk alır. Yaşlı müvekkili Leo'nun (Burt Young) vasililiği! Leo, evinde yaşamak istediği ve Mike bunu mahkemeye sağlayacağını taahhüt ettiği halde onu huzurevine yerleştirip her ay ödenen özel bakım parasını cebine indirir... Yani kazanır, ailesi kazanır, yaşlı adam da iyi bakıldığı için, eh, kazanır. Sonra, Leo'nun uyuşturucu müptelası 'kayıp' kızının yeniyetme, 'soğuk' oğlu Kyle (Alex Shaffer) çıkagelecek ve Mike'in kanatları altına girip güreşteki müthiş yetenekleriyle takımı yükseltmeye başlayacak yani o da kazanmaya/kazandırmaya başlayacaktır. Ancak Kyle'in annesi Cindy (Melanie Lynskey), Mike'in yalanı üzerine kurulu bu mutluluk tablosunun içine aniden girdiğinde 'kazan kazan' çöker!

Senarist – yönetmen Thomas McCarthy, her insan gibi zaafa düşüp yanlış bir karar alan Mike'in, aslında nasıl 'kaybederken kazandığını', dramla güldürü arasındaki ince çizgide yürüyerek hikaye

ediyor... Ne dramın ağdalı tuzaklarına düşüyor, ne de güldürünün sululuklarına...

McCarthy, çevresi, mesela karısını bir 'azman tipe kaptırarak' kaybetmiş 'çocuksu' yakın arkadaşı Terry (Bobby Cannavale) gibi, 'baygın suratlı' koç yardımcısı Stephen (Jeffrey Tambor) gibi umarsızlarla çevrilmiş Mike başta, herkesi 'kendine özgü' kılarak, 'sıradan insanlar galerisine' belirgin katkılar yapıyor. Aynen, bir arkadaş grubu edinmeye başlayan 'yalnız karakterin' mizahi hikayesi "Hayatın İçinden" (The Station Agent) ve bir profesörün göçmenlerle yolunun kesiştiği "The Visitor" da olduğu gibi.

Sinemada asıl işi aktörlük olan ve yazıp yönettiği bu üç filmle kendine saygın bir yer edinen, bu arada "Yukarı Bak"ın (Up) ortak senaryo yazarı olarak Oscar adayı da olan McCarthy, hem 'ana akım' sinema içinde yer alırken, diğer yandan da yönettiği filmlerle ayrılıyor. "Kazananlar Kulübü"nde örneğin, Kyle'in güreş müsabakalarına girmesiyle birlikte öykülemenin herhangi bir 'spor filmi' biçimine kayacağı izlenimimizi kısa sürede dağıtıp, 'gerçeğe dönmemizi' sağlıyor. Kuşkusuz umutsuzluklardan beslenen bir sinema değil bu. İnsan gerçeğini olduğu gibi kabul edip, zaferin olduğu her yerde yenilginin de pusuda beklediğini kabul edip, önemli olanın yenilgiden ne kadar 'insanlığımızı koruyarak çıktığımızla' ilgileniyor. Mesele, utanç duyulacak bir karar almış olsak da, kalbimizi karartmamak!

McCarthy, dramların hücrelerindeki mizahı en keskin biçimde ortaya çıkaran Wes Anderson'a yakın bir sanatçı. Kurduğu oyuncu kadrolarıyla da, filmlerini seyretmeyi 'özel bir zevk' haline getirmesini biliyor. Parantez içindeki oyuncu isimlerine dikkat edilirse, bu filmde nasıl bir doyum noktasına ulaşacağınız çok açık. Kuşkusuz, Paul Giamatti denilen, o gösterişsiz ve sıradan görünümlü 'dev' bile yeterli. 



Özellikle ilgi duymayan seyirciler için sıkıcılıktan kurtarılmış güreş sahneleri.



Cindy'nin babasıyla geçmişi biraz derinleştirilebilirdi.

ORJİNAL ADI Win Win

YÖNETMEN Thomas McCarthy

OYUNCULAR Paul Giamatti, Amy Ryan,

Bobby Cannavale, Jeffrey Tambor,

Burt Young, Alex Shaffer

YAPIM 2011 ABD

SÜRE 106 dk.

DAĞITIM Tigon

McCarthy, dramların hücrelerindeki mizahı en keskin biçimde ortaya çıkaran Wes Anderson'a yakın bir sanatçı. Bu filmde nasıl bir doyuma ulaşacağınız açık.



İYİ GÜNDE KÖTÜ GÜNDE

ORJİNAL ADI Love, Wedding, Marriage

YÖNETMEN Dermot Mulroney

OYUNCULAR Mandy Moore, Kellan Lutz,

James Brolin, Jane Seymour,

Jessica Szohr

YAPIM 2011 ABD

SÜRE 90 dk.

DAĞITIM Pinema (D Productions)

Filmi ne birkaç yerde gülümseten hikayesi ne de faydacılıkta düğümlenen 'aşk öğütleri' kurtarabiliyor.

5 O YIL SONRA, BUGÜNÜN AŞKLARINA VE KADIN-ERKEK ROLLERİNE DAİR FİKİR edinmek isteyen birisi, romantik komedilere baksa kafası epey karışacak gibi. "Aşkın (500) Gün" gibi bir anti-romantik komediyi temel alsa, aşkın saplantıdan sayıldığı, şüpheli bir çağda yaşadığımızı varsayabilir. "40 Yıllık Bekar" ve Judd Apatow'un elinin değdiği diğer eserlere bakıp heteroseksüel erkeklerin büyük bir açmazda olduğunu görebilir. Peki ya bu hafta gösterime giren "İyi Günde Kötü Günde", bu meraklı araştırmacıya ne söyleyebilir? Evliliğe hâle getirmemeyi hâlâ baş görevlerimiz arasında saydığımızı mı?

Romantik komedi klasiklerinden "En İyi Arkadaşım Evleniyor"un başrolündeki Dermot Mulroney'nin ilk kez yönetmenliği üstlendiği "İyi Günde Kötü Günde", yavan bir evlilik güzellemesinden başka pek bir şey sunmuyor zira. Yeni evlenmiş genç bir evlilik terapistinin, Eva'nın (Mandy Moore) bu kurumun 'ciddiyetine' kendi hayatında da vakıf olmasının hikayesi, iyi romantik komedileri çekici kılan unsurlardan bayağı uzak bir yerlerde. İnsan, bir

romantik komedide kör gözüme parmağım şeklinde bir evlilik güzellemesine pek şaşırmıyor da, başrol oyuncular arasındaki kimya eksikliği bu türde iyice sırtıyor. Aslında Mandy Moore'un cayır cayır şirinliği ve genç kocası rolündeki Kellan Lutz'un epey donuk performansı da görmezden gelinebilirdi. Eğer filme mizah katmakla yükümlü karakterlerin, yani Ava'nın ayrılmak üzere olan anne ve babasının arasındaki ilişkide gerçekten, amaçlandığı gibi bir mizah parıltısı olsaydı...

"İyi Günde Kötü Günde"yi ne sadece birkaç yerde gülümseten hikayesi kurtarabiliyor ne de eninde sonunda faydacılıkta düğümlenen 'aşk öğütleri'. Ve her olmamış, komediden yeterince nasiplenmemiş romantik komedide olduğu gibi, bu film de türün, kendi saplantılarından ve açmazlarından bir an önce kurtulması dileğine vesile oluyor seyircide.

Ava'nın annesi rolünde Jane Seymour ve kız kardeşini canlandıran Jessica Szohr ("Gossip Girl"den!), filmin ender iyi taraflarından.

Esas erkek Kellan Lutz, kariyerine romantik komedilerde devam edecekse, oyunculuğun da cazibenin bir parçası olduğunu hatırlamalı.



AŞIRICILAR



İYİ GÜNDE KÖTÜ GÜNDE



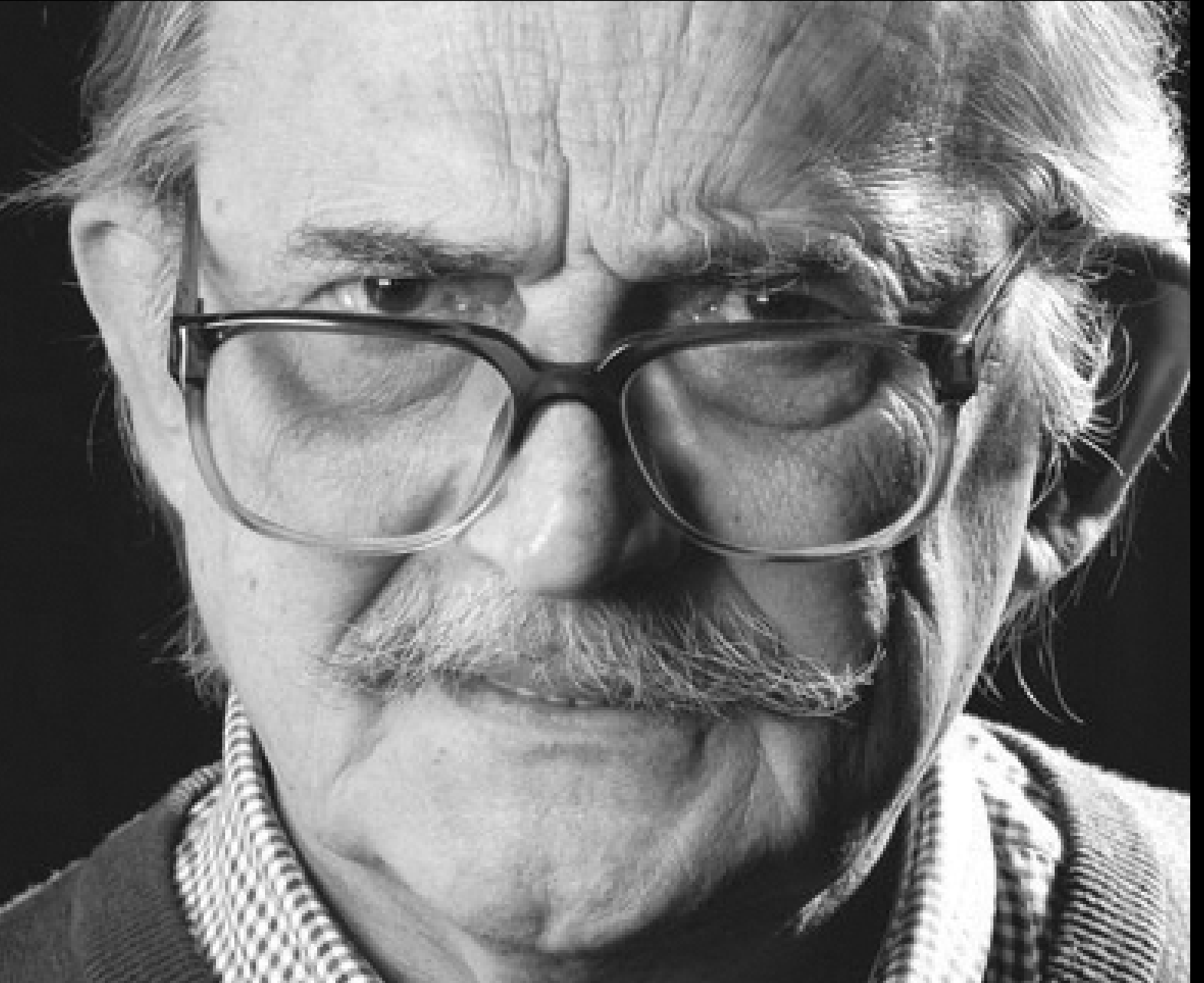
ÖLÜMÜNE KAÇIŞ



ÜÇ

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	KEMAL EKİN AYSEL	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	ALİ ULVI UYANIK	BURÇİN S. YALÇIN
AŞIRICILAR		★★★★			★★★★	★★★★	☆☆☆☆☆	
İYİ GÜNDE KÖTÜ GÜNDE							★★	
KANIMA GİR	★★★	★★★				★★★	★★★★	
KAZANANLAR KULÜBÜ						★★★	★★★★	★★
ÖLÜMÜNE KAÇIŞ	★★★	★★★★				★★★	★★★★	★★★
ÜÇ		★★★★			★★★	★★★★	☆☆☆☆☆	★★★
40		★★	★★		★★★	★★★★	★★	★★
AŞK VE KÜLLER		★★★★				★★★★	★★★★	★★★★
AŞKIN HALLERİ							★★★	
BİR AYRILIK		★★★	☆☆☆☆☆			★★★★	★★★	★★★★
ÇATI KATI		★★★				★★	★★★	★★
HARRY POTTER VE ÖLÜM YADIGÂRLARI: BÖLÜM 2	★★★★	★★★★			★★★★	★★★	★★★★	
JULIA'NIN GÖZLERİ	★★★	★★				★★★	★★★	
KİRACI		★★		★★		★	★★★	
LARRY CROWNE	★★	★★				★★	★★★	★★
ÖLÜM ODASI	★★	★★					★★	
SERSEİLER		★★★★	★★★★			★★★★	★★★★	
TANRILAR VE İNSANLAR		★★★				★★	★	★★★
TRANSFORMERS: AY'IN KARANLIK YÜZÜ	★★★	★★★				★	★★★	
YAĞMURU BİLE		★★★★				★★★★	★★★★	★★★★
BEN DÖRT NUMARA		★★★			★★		★★★★	★★
DÜNYA İSTİLASI: LOS ANGELES SAVAŞI	★	★★	★★	★★	★	★	★	
FELLINI'DEN CASANOVA		☆☆☆☆☆	★★★★		★★★★		★★★★	
KAYBEDENLER KULÜBÜ	★★★★	★★	★★		★★★★		★★	★★★
RED		★★★					★★	

'KARANLIKTA UYANMAYAN' BİRİ OLARAK OĞUZ ARAL



Ölüm yıldönümünde saygıyla andığımız Oğuz Aral, pek bilinmez ama 1960'lı yıllarda üç filmde rol almış ve bir filmin senaryosuna imza atmıştı. Rol aldığı filmlerden birisi de unutulmaz Ertem Göreç klasığı "Karanlıkta Uyananlar"dı.

YEDİ YIL ÖNCE, 26 TEMMUZ 2004'TE BODRUM'DA GEÇİRDİĞİ KALP KRİZİ SONUCU YAŞAMA VEDA EDEN OĞUZ ARAL, KARİKATÜR VE MİZAH

dünyamızın en büyük adlarından biriydi. Birkaç kuşağın yaşamına anlam katan "Girgır" dergisi süreci, 'Avanak Apti' ve 'Utanmaz Adam' tiplmeleri, yetiştirdiği onlarca genç yazar-çizer, Oğuz Aral'ın 'ölümsüzlüğünün' başlıca nedenleri arasında sayılabilir... İstanbul DGSA'daki öğrenimini yarıda bırakan Aral, pantomim tutkusu ve tiyatro çalışmalarıyla da izler bıraktı ardında. Sinema ise uzun yıllar boyunca iç içe olduğu, pek çok yakın arkadaşının yer aldığı apayrı bir evrendi. Pek bilinmez ama Oğuz Aral, 1960'lı yıllarda üç filmde rol almış, bir filmin de senaryosuna imza atmıştı.

Sinemamızdaki 'kayıtsızlık' ne yazık ki burada da karşımıza çıkıyor. Aral'ın sinema çalışmalarına dair, değişik kaynaklarda farklı bilgiler mevcut. Dünya çapında en güvenilir site kabul edilen IMDb'de sanatçının 1962 tarihli Baki Çallıoğlu filmi "İnsan Doğarken Ağlar"da rol aldığı ve Lütfi Akad'ın 1968'de çektiği "Kader Böyle İstedti"nin senaryosunu Safa Önal'la birlikte yazdığı belirtiliyor. IMDb, Oğuz Aral'ın oyuncusu olduğu diğer iki filmde, yani "Hodri Meydan" (Aydın Arakon, 1962) ve "Karanlıkta Uyananlar"dan (1964, Lütfi Akad) söz etmemiş. Siteye fazla kızamayız, çünkü örneğin Lütfi Akad'ın anılarını anlattığı "Işıklı Karanlık Arasında" (İş Kültür Yay., 2004) adlı kitabın sonundaki filmografide de "Kader Böyle İstedti"nin senaristi olarak yalnızca Akad'ın adı geçiyor. Yani Oğuz Aral da çok az sayıdaki filmiyle bile dağınık, birbirini tutmayan, çelişkili künye bilgilerinden nasiplenmiş durumda! Oysa Akad aynı kitabın 498-499. sayfalarında, "Kader Böyle İstedti"nin Safa Önal'ca yazılan senaryosunu pek beğenmediğini, Oğuz Aral'ın oturup bir gün içinde yeniden yazdığını ayrıntılı biçimde

anlatıyor. "Kader Böyle İstedti"nin açılış jeneriğinde "Senaryo: Safa Önal-Oğuz Aral" yazdığını da not düşeyim.

Baki Çallıoğlu'nun "İnsan Doğarken Ağlar"ı gibi Aydın Arakon'un "Hodri Meydan"ını da seyredemedim, Oğuz Aral'ın bu filmde kamera karşısına 'Bardaki müşteri-Ressam' olarak geçtiği dışında fazla bilgim yok ama zaten Oğuz Aral ve sinema ilişkisindeki en parlak halkanın, eşi Tolga Tiğin'in de rol aldığı

"Karanlıkta Uyananlar" olduğu söylenebilir.

Bilindiği gibi "Karanlıkta Uyananlar", 1964'te Ertem Göreç tarafından çekilen, senaryosu Vedat Türkali'ye ait, işçi ve grev sorunlarının sinemamızda ilk kez ele alındığı filmidir. Ana mekan, İstanbul'da Haliç sırtlarındaki bir boya fabrikasıdır. Turgut (Fikret Hakan), bu fabrikanın, işçilikten patronluğa yükselen sahibinin oğludur ama hep işçilerle birliktedir, geçmişini asla inkar etmez, hatta işçilerin haklarına kavuşmaları için grev yapmaları gerektiğini düşünür. Gecekondu mahallesinin meyhanesinde düşüp kalkar, en yakın arkadaşı da bir çeşit işçi önderi olan Ekrem'dir (Beklan Algan). Turgut, babası ölüp de patron koltuğuna oturunca öz olarak değişmez ama artık farklı bir dünyadadır, çözmek zorunda olduğu çelişkiler farklılaşmıştır. Fabrikanın kötü niyetli yöneticilerinden Fahri'nin (Kenan Pars), işçi dostu ressam yeğeni Nevin (Tülin Elgin), fabrikada duvar resimleri yapmaktadır. Turgut'la aralarında ilişki başlar. Nevin sanatçı-entelektüel arkadaşlarıyla tanışması için Turgut'u bir partiye götürür. Üst düzey sanatsal konuşmalar yapıldığı parti, Onat Tansayar'ın (Oğuz Aral) evindedir. Onat'ın, Edip Cansever'in ünlü şiirinden alınmış dizelerle, "Selam sana çağrılmayan Yakup... Ben Onat Tansayar. Ozanım, bekârim, bu



evin yirmi yedide biri benim. Hoş geldin Yakup" diye karşıladığı Turgut, bu sözlerden bir şey anlamaz. Nevin, "Kurbanlara bakmaktan geliyoruz" der, Turgut ise kendisini "Turgut Yetimoğlu'yum ben" şeklinde tanıtır. Onat, "Yakup beğenmedi Yakupluğunu" diyerek hafiften alay eder bu davetsiz misafirle.

Bir başka sahnede Onat, Paris'e gitme hazırlıkları yapan Nevin'le Turgut hakkında

konuşmaktadır: "-Söyle bu oğlana boşuna uğraşmasın seninle / -Neden? / -Çünkü Paris'e gelemes. Seni de burada tutamaz, oysa aşkların en güzeli Sen nehri kıyılarındadır..."

Bir kez de havaalanında görürüz Onat Tansayar'ı. Paris'e gidecek uçak kalkmak üzeredir ama Nevin ortalarında yoktur. Elindeki küçük valizi ve yanındaki arkadaşıyla, Nevin olmadan gidecektir Paris'e.

Oğuz Aral, dönemin bohem-sanatçı-Paris sevdalı gençliğini hayli başarıyla, gerçekliğe çok yakın bir tarzda yansıtır perdeye. Oğuz Tansayar tiplemesi gerçekten akılda kalıcıdır, Aral çok dikkat çekici ama sivri olmayan bu tipi, çarpıcı bir yumuşaklıkla canlandırır. "Karanlıkta Uyananlar" zaten hemen her şeyiyle mükemmel bir film, tüm oyuncular neredeyse kusursuzdur ama fazla oyunculuk deneyimi olmayan Oğuz Aral'ın oyun gücü de yıllar sonra bile alkışlanacak düzeydedir. Usta sanatçı, 'karanlıkta uyanmak zorunda olmayan' Oğuz Tansayar kişiliğine, işte bugün de konuşulacak şeyler katmıştır.

Oğuz Aral'ı, yedinci ölüm yıldönümünde saygıyla ve sevgiyle anıyorum.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!



SEVMEK ZAMANI

Bir filmi 'kült' yapan nedir? Sonradan keşfedilmiş sıra dışı anlatısı mı? Akıldan çıkmayan, değişik ve keskin hatlara sahip bir hikayesinin olması mı? Ya da uzlaşmaz ve aykırı bir yapıt oluşu mu? "Sevmek Zamanı" için cevap 'hepsi'...

1 965 YILI TÜRK SİNEMASININ ÇOK FİLM ÜRETTİĞİ YILLARDAN BİRİDİR (214)... SALON KOMEDİLERİNİN, YABANCI FİMLERİN YERLİ

uyarlamalarının, avantür maceraların, gişe melodramlarının her türlüünü barındıran bir film yelpazesini barındırır. Ama aynı yıl, sadece çekildiği yıl değil bütün Türk sineması tarihinde ayrıksı bir yerde kendine yer açacak olan Metin Erksan'ın "Sevmek Zamanı"nın da çekildiği yıldır... Erksan tabii ki 'bir resme âşık olan' boyacı Halil'in hikayesini gösterecek salon bulamaz. Film sinemateklerde bazı özel gösterimlerde seyircisiyle buluşur. Dönemin sinema yazarları kendi mecralarında filmi tartışır. TRT'nin yayımlamasıyla da film en geniş izleyici kitlesine ulaşmış olur.

Erksan'ın filmi dönemin Yeşilçam aşk filmlerindeki gibi sınıfsal farklılığın ön planda olduğu bir aşk hikayesiymiş gibi başlar. Büyüka'da bir zengin evinde boyacılık yapan Halil, ansızın yüz yüze geldiği, duvara asılı büyük bir kadın fotoğrafına âşık olur. Fotoğraftaki Meral ise ait olduğu sınıf içinde yalnızlık çeken bir genç kadındır. Halil'in bu 'değişik' ama son derece samimi aşkı onu en başta şaşırtır. ("Bu zamanda resme âşık olan var mıdır?") Kısa bir süre sonra bu aşka karşılık vermek ister. Halil'in tavrı ise çok nettir. Onu reddeder ve resmiyle arasından çıkmasını ister. Halil'in yaşadığı aşkı 'doğu usulü'ne yakınlaştıran ayrıntı da budur zaten. Halil, ustasının ve resmin sahibinin tüm ısrarlarına rağmen resimle yaşadığı aşkın diğerinden daha gerçek olduğuna inanır.

Tasavvufi karşımıza çıkan 'surete âşık olmak' kavramının altını dolduran bir

samimiyeti içinde barındıran Halil'in bu şiddetli aşkı daha bir araya geldikleri ilk sahneden itibaren bizi filmin içine çekiveriyor. Halil, Türk sinemasındaki pek çok âşık erkeğin aksine kendisini o kadar güzel ifade ediyor ki, her söylediğini pürdikkat dinliyoruz. Halil ustasına Meral'in aslında resminden çok daha güzel olduğunu söyler ama o bununla hiç ilgilenmiyordu. 'Suret'e asıl anlamını veren, o surete âşık olan kişidir çünkü. Halil resimdeki bakışa, ifadeye âşıktır ve bunu resmin sahibinde bulamamaktan korkmaktadır: "Resmin sen değilsin ki... Resmin benim dünyama ait bir şey. Ben seni değil resmini tanıyorum. Belki sen benim bütün güzel düşüncelerimi yıkarısın... Ben senin resmine değil de sana âşık olsaydım ne olacaktı? Belki bir kere bile bakmayacaktın yüzüme, belki de alay edecektin sevgimle... Halbuki resmin bana dostça, iyilikle bakıyor ve ebediyen öyle bakacak..." Resim Halil'i yargılamıyordu. Oysa Meral illaki bir gün, aşkın yorgun düşüren gidişatında Halil'i kıracaktı...

Meral bir süre "Bu aşkın yarısı bana ait" diyerek Halil'in aşkını somutlamak, bunu normal bir ilişkiye taşımak ister. Halil sonunda bağıra bağıra "Ellerini tutmak istemiyorum. Bir gün çekeceksin o ellerini benden" der ve Meral'i uzaklaştırır kendisinden. Aşkın, tutkunun ilelebet süremeyeceği gerçeğiyle yaşayan Halil bu yaşadığı 'âşık' hâlinin süresini alabildiğine uzatmak istiyordu. Ama bir süre sonra teslim olmak zorunda kalır. (Hep öyle olmaz mı?) Nitekim Halil de aynı zamanda bir udi olan ustasının yaptığı duygusal ve iyi niyetli iteklemeler sayesinde Meral'in hayatına girme cesaretini bulur kendinde. Oysa

Meral'in etrafında dolanan kendi sınıfından bir adam vardır. Başar elinde tüfeğiyle dolaşan bir 'yok edici'dir ve Meral'i paylaşmaya hiç mi hiç niyetli değildir...

Film Halil'in 'soyut'ta tutmaya çalıştığı aşkını 'somut'a taşıdığına mutsuzluğa ve beraberinde bir yok oluşa gittiğini de gösterir bize. Somutlaşan aşk beraberinde somut sorunlar getirmeye başlar. Mesela Meral'in zengin babası çok olumlu karşılar gibidir Halil'i en başta... "Kızımın seçimi benim için önemlidir. Yakışıklı bir adamsın, kızım iyi seçim yapmış" der. Hatta "Birbirini seven insanların çocukları daha güzel olurmuş" bile der. Ama sonra lafı döndürür dolaştırır "Zengin bir kıza iyi bir adam bile yetmez" e getirir sözü. Güzel başlayan bir rüyanın kabusu dönüşümü sanki...

Beklenen tüfekli final ise bize Halil'in inatla sürdürdüğü "Ben sana değil, resmine âşığım" söyleminde ne kadar haklı olduğunu kanıtlar bir taraftan... Halil'in korktuğu 'gerçeklik' atış poligonlu, dayaklı, anlayışsız, tüfekli müfekli bir gerçekliktir ne de olsa... O gerçeklik amansız bir şekilde âşıkların da kaderini çizer.

"Sevmek Zamanı"nı özel yapan hikayesi değil sadece. Erksan'ın zamanının çok ilerisinde, adeta Michelangelo Antonioni sinemasına yakın duran biçimsel tavrı dönemin pek çok yönetmenin cüret bile edemeyeceği bir kararlılığın ürünü. Uzun kaydırmalar, gölgeye düşen yüzler, farklı bir oyuncu yönetimi, konuşan karakteri kimi zaman görmeyen açılar... Hepsî, üstelik asistansız, minimum kadro ve parayla çekilmiş bu filmdeydi. "Sevmek Zamanı" şarap gibi giderek lezzet kazanarak, itinayla yapılmış bir abide gibi yerli yerinde duruyor. ■

ORİJİNALİNE RAHMET OKUTAN 11 YENİDEN ÇEVİRİM

Bu hafta gösterime giren "Kanıma Gir" (Let Me In) çok değil, geçtiğimiz yılbaşında izlediğimiz "Gir Kanıma"nın (Låt Den Rätte Komma In) Hollywood işi yeniden çevrimi. Sinema tarihinde yeniden çevrimlere pek sıcak bakılmasa da bazı örnekler göz kamaştırıyor.



İSVEÇ YAPIMI "GİR KANIMA" NEREDEYSE MÜKEMMEL BİR FİLM. HEM ELEŞTİRMEN HEM DE SEYİRCİ NEZDİNDE TAM PUAN ALMIŞ BİR yapım. Avrupa sinemasının türlere getirdiği taze 'kan'ın örneklerinden biri. Hollywood'un bu filme dadanması şaşırtıcı değil. Zira popüler Amerikan sinemasının son 15 yılına damga vuran yaratım sıkıntısı, kendine böyle ilaçlar arıyor. Avrupa'dan, hatta kendi geçmişlerinden yaratıcı ve taze örneklerle dadanıp onları modernize edip Amerikanlaştırarak dolaşıma sokuyorlar. Yakın zamanda yine geçen sene izlediğimiz mükemmele yakın "Ejderha Dövmeli Kız"ın (Män Som Hatar Kvinnor) usta yönetmen David Fincher elinden çıkma Amerikan versiyonunu izleyeceğiz. Hazır bu yeniden çevrim mevsimine girmişken, sinema tarihinde, orijinaline kafa tutan filmleri hatırlamak lazım en iyisi. Kötülerini değil...

1 SİCİLYALI (SCARFACE, 1983)
"Sicilyalı" klasik bir sıfırdan zirveye, oradan yine sıfıra dönüş öyküsüdür. 1932 tarihli "Yaralı Yüz"de de bu tema vardı. Hayatı "Göklerin Hakimi"ne (The Aviator) konu olan muamma sinemacı Howard Hughes'ün çektiği orijinal filmde, Paul Muni'nin oynadığı sert İtalyan gangsteri suç örgütünün en altından başlayıp en tepesine çıkıyordu. Brian De Palma'nın modern klatiği, orijinali bambaşka bir hâle sokmuştu. Al Pacino'nun devleştiği Tony Montana, bir Küba göçmeniydi ve cinayetten uyuşturucu ticaretine tüm pis işleri 'sehrin kralı' olabilmek için gözünü kırpmadan yapıyordu. 80'li yılların dekadın, 'kazanmak için her şey mübah' anlayışına cuk oturan bu film, orijinal filminden sonra orijinal filmin adını bir daha anan olmamıştı. (Ülkemizde neden "Sicilyalı" adıyla gösterildi, bilinmez.)

2 BİR AVUÇ DOLAR (PER UN PUGNO DI DOLLARI, 1964)
Bugün yalnız dikkatli sinemaseverlerin yakalayabileceği bir gerçek, 60'lı yıllarda üstat Akira Kurosawa'yı, taze yönetmen Sergio Leone'ye dava açmaya kadar götürmüştü. Batı sinemasına spagetti westerni zerk eden bu muazzam film, "Yojimbo"nun bir yeniden çevrimiydi zira. İşin ilginç, Kurosawa'nın da "Yojimbo" için çok sevdiği John Ford westernlerden ve Dashiell Hammett romanlarından esinlenmiş olmasıydı. Leone "Yojimbo"yu aldı ve ondan yepyeni bir film türünü, spagetti westerni yarattı. Tabii bu kadar harika bir filmi de öyle kendi köşesinde bırakmadı Hollywood ve başrolünde Bruce Willis'in olduğu "Son Adam" (Last Man Standing) adı altında yeniden çevirdi. Hikaye bu kez 1920'lerdeki içki yasağı yıllarına taşınmıştı.

2



3



4



5



3 BÜYÜK HESAPLAŞMA (HEAT, 1995)

Alfred Hitchcock bile yaptıysa Michael Mann niye yapmasın? Hitchcock 1934'teki "Çok Bilen Adam" (The Man Who Knew Too Much) filmini, 1956'da bir kere daha çekmişti. Michael Mann'ın çetelesi daha kabarık. Yakın tarihte kendi yaratımı olan ikonik televizyon dizisi "Miami Vice"ı modernize edip beyazperdeye aktarmıştı. Az bilinense, başyapıtı "Büyük Hesaplaşma"nın da bir yeniden çevrim oluşu. Üstadın 1989 tarihli televizyon filmi "L.A. Takedown" sonradan "Büyük Hesaplaşma"ya dönüşecek senaryonun kırılmış hâli gibiydi. Karakterlerin isimleri, ilişkiler ağı ve hatta o meşhur çatışma sahnesinin prototipi bile bu ilk filmde mevcuttu. Tabii "Büyük Hesaplaşma"nın yanında silinip gitmeye mahkum bir 'eskiz film' olarak kalıyordu "L.A. Takedown"...

4 CASINO ROYALE (CASINO ROYALE, 2006)

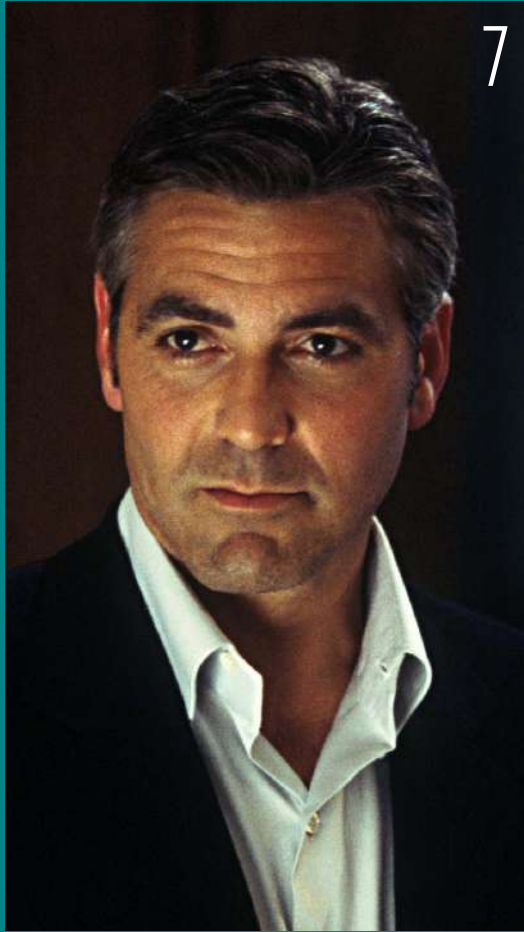
1966 tarihli "Gazino Royal 007" (Casino Royale), Sean Connery'li ilk James Bond filmleriyle kafa bulan, fakat James Bond'un yaratıcısı Ian Fleming'in orijinal romanına dayanan bir uyarlamaydı. Tam 40 yıl sonra gelen yeniden çevrim ise artık öldü gözüyle bakılan James Bond serisine yaşam öpücüğü üfleyen, neredeyse gelmiş geçmiş en iyi Bond filmi olarak seyircileri ve eleştirmenleri şaşırtmıştı. Parodi açısı tamamen yok edilmişti. Bond'u ciddi, soğuk ve kafası biraz karışık bir profesyonel olarak resmediyordu. Aksiyon sahneleri sert ve gerçekçi kılınmıştı. Bond filmlerinin olmazsa olmazı bilim kurgusal fantezi havası ise tamamen yok edilmişti. Bugün "Casino Royale" dendiğinde artık kimse eski komedi filmini değil türde çığır açan bu müthiş aksiyonu hatırlıyor.

5 GERÇEK YALANLAR (TRUE LIES, 1994)

Bu film, aksiyon sinemasının kralından, tür üzerine bir ansiklopedi adeta. 'Kral' derken kastettiğimizi isterseniz yönetmen James Cameron olarak, isterseniz de başrol oyuncusu Arnold Schwarzenegger olarak okuyabilirsiniz. Aslen 1991 tarihli Fransız casus komedisi "La Totale!"den uyarladığı filmiyle, Cameron kendi içinde ukte kalmış James Bond filmini çekiyordu bir bakıma. Heyecanın bir an olsun dinmediği filmde Cameron, kendi sineması içinde yeni duran bir şeyi, gülmeceyi de deniyordu. Film en 'hafif' Cameron filmiydi, kendini ciddiye almayarak seyirciyi eğlendirmeyi başarıyordu. Öte yandan Schwarzenegger'in kullandığı jet uçağı sahnesi ya da "Görevimiz Tehlike 3"e ilham veren uzun köprü sahnesi de filmi unutulmaz kılıyordu.



6



7



8

6 KADIN KOKUSU (SCENT OF A WOMAN, 1992)

Al Pacino yoksa yeniden çevrimlerin gizli starı mı? Bu küçük listede bile "Sicilyalı" ve "Büyük Hesaplaşma"dan sonra üçüncü filmiyle kendine yer bulmayı başardı. 1974 tarihli İtalyan yapımı "Kadın Kokusu"nun (Profumo di Donna) yeniden uyarlaması, usta oyuncuya kariyerinin ilk ve tek Oscar'ını kazandırmış olmasının dışında hatıra kazınan bir dram olmasıyla da orijinalinin fersah fersah önüne geçmişti. İntihar etmek isteyen görme engelli emekli askerin inatçılığı ve içinde ölüme terk ettiği insancılığı onu giderek daha çok sevmemize ve onun iyiliği için adeta savaşan genç yardımcısıyla özdeşleşmemize neden oluyordu. Tango sahnesi, Ferrari sahnesi, okul disiplin kurulundaki mahkeme gibi sinema tarihine geçmiş coşku dolu anlarla, unutulmaz bir yaptı "Kadın Kokusu".

7 OCEAN'S 11 (OCEAN'S ELEVEN, 2001)

Başını efsane ses Frank Sinatra'nın çektiği çetenin (Rat Pack) filmlerinden biri olan "Soyguncular" (Ocean's Eleven) "Mad Men" dizisini sevenlere bugün çok şey ifade edebilir. Kasıntı adamlar, ince kravatlarla giyilmiş gir takım elbiseler, buzla dolu viski bardakları ve briyantınli saçlar filmde kol geziyor. Bu kasıntı adamların bir gecede beş Las Vegas kumarhanesini soyması, Steven Soderbergh'in seyirciyi ters köşeye yatıran muazzam soygun filminin yanında biraz sönük kalıyor doğrusu. Soderbergh, orijinal filmin ensemble oyuncu kadrosu fikrini ve şık kıyafetler ve dekorlarla oluşmuş duygusunu alıp, bunu ancak iyi soygun filmlerinde olan bir heyecan ve gerilimle bezemişti. Film öyle tuttu ki sonradan bir üçlemeye dönüştü...

8 ŞAMPİYON (THE CHAMP, 1979)

"Şampiyon" Türk sinemaseverleri için unutulmaz bir film. Yaşı rahat rahat yetenlerin sinemada, yaşı zar zor tutanlarınsa TRT ekranlarında izleyip ağlamaktan helak oldukları bu film, aslında 1931 tarihli, başrolündeki Wallace Beery'e Oscar kazandıran King Vidor yapıtının yeniden çevrimiydi. Bizim için orijinalini ikiye katlamasında tabii ki yönetmen Franco Zeffirelli'nin duygulara çalışan yönetimi yer alıyor. Bir de çocuk oyuncu Rick Schroder faktörü. Jon Voight'ın oynadığı 'şampiyon'un kumar borcundan kurtulmak ve oğluna daha iyi bir gelecek sunabilmek için yeniden ringlere çıkıp ölümüne dövüşmesi yeterince etkileyiciydi. Fakat bu da yetmezmiş gibi "Ölme şampiyon, ölme baba" diye ağlattığı Schroder ile film seyircinin bam teline basıp unutulmaz olmayı bilmişti.



9 KING KONG (KING KONG, 2005)

1933 tarihli klasik "King Kong"un o kadar çok yeniden çevrimi var ki... Fakat 'büyük' filmlerin yönetmeni, şu sıralar "Hobbit"i çekmekle uğraşan Peter Jackson'ın 2005'te perdeye aktardığı "King Kong" bunların içinde epey bir öne çıkıyor. Bu tarz sinema teknolojisine dayalı, efekt yoğun filmler her güncellemede biraz daha değer kazanırlar. Efekt teknolojisinin gelişmesi, hâliyle "King Kong"a da yararıydı. Gollum'u yaratan ekibin, aynı teknikle yarattığı dev goril, her bir tüyü, her bir mimiği sanki canlı bir hayvanmış gibi perdede canlanıyordu. King Kong'un, esir aldığı güzel yıldızla aşık olması öyküsü ve dinazorlarla geçen uzun kovalamaca sahnesi gibi ayrıntılar, filmin neredeyse 190 dakikalık süresini göz açıp kapayıncaya kadar geçmiş gibi telakki etmemize yol açıyordu.

10 ŞEY (THE THING, 1982)

Acaba yeniden çevrimlerin kapanış jeneriğine "Her yeniden çevrim, bir gün yeniden çevrilmeyi tadacaktır" mı yazmak lazım? John Carpenter'ın 1982 tarihli bilimkurgu/korku klasiği "Şey" bunu yapsa yeriydi muhtemelen. Zira önümüzdeki aylarda izleyeceğimiz bir yeniden çevrimi şu anda post prodüksiyon aşamasında. Bu eşsiz paranoya başyapıtı, 1951 tarihli "The Thing From Another World"ün (tam bir 50'li yıllar bilimkurgusu) yeniden çevrimiymi. Kutuplarda araştırma yapan bir ekibe dadanan ve insan suretine bürünebilen yaratık, ekip içinde huzursuzluğa ve düşmanlığa yol açıyordu. Kimsenin kimseye güvenemediği atmosferde geçen film, kapalı toplumlarda hızla yükselen 'öteki' düşmanlığının bir incelemesi gibiydi.

11 12 MAYMUN (TWELVE MONKEYS, 1995)

Her yeniden çevrim kendinden önceki bir uzun metrajlı filmi evirip çevirecek diye bir kural yok. Kendine özgü sinemasıyla kendi bildiği yoldan çıkmayan delişmen yönetmen Terry Gilliam'ın hüznünlü post apokaliptik filmi "12 Maymun" 1962 tarihli Chris Marker kısa filmi "La Jetée"den uyarlanmıştı. Marker'ın filmi deneyildi. Yarım saatlik süresi sadece fotoğraf karelerinin sıralanmasından ibaretti. Bir fotoromanı andırıyordu. Gilliam ise, bu filmin paradoksal zaman yolculuğu temasını alıp, içine çevre duyarlılığı ekleyip ortaya kafa karıştırıcı olduğu oranda yaratıcı bir bilimkurgu çıkarmıştı. "La Jetée"yi aşır 90'lar sinemasının önemli filmlerinden birine dönüşen yapıtı, Bruce Willis ve Brad Pitt'in performanslarıyla taçlanıyordu.



KAYBEDENLER KULÜBÜ

YÖNETMEN Tolga Örnek
OYUNCULAR Nejat İşler, Yigit Özsener,
Ahu Türkpençe, İdil Fırat
YAPIM/SÜRE 2010 Türkiye, 109 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Türkçe
ŞİRKET Tıglon (Ekip Film)

"Her gece
hatun kaldırıyorlar,
biraz da biz
kaybetsek fena
olmayacak!"

CUMHURİYET TARİHİ BOYUNCA NEYZEN TEVFİK'TEN CAN YÜCEL'E FİKRET ADİL'DEN Asaf Halet Çelebi'ye kadar pek çok marjinal ve bohem çıkartmış bir kültürün evlatlarıyız. Yani bu konuda komplekse kapılmamıza gerek yok. Öte yandan bir Bukowski'miz olmadığı da kesin ve topraklarımızda 'Bukowski-Barfly yaratma' çabalarının şimdiye kadar 'Bukowski'nin yandan yemişi'ni ortaya koymaktan öteye gitmediği de söylenebilir.

Tolga Örnek'in "Kaybedenler Kulübü" de bu kategoride değerlendirilmesi gereken, nasıl bu kadar abartıldığını asla anlayamadığım bir film. 1990'lardaki meşhur radyo programı ve mikrofon başında takılan arkadaşlar kusura bakmasın ama her lafa "Sizinle yatmış mıydık?" diye başlamanın, Pearl Jam'in ardından Ümit Besen çalmanın neresi marjinallik, biri anlatsa da öğrensek.

Tolga Örnek iyi bildiği sularda kalıp o radyocuların serüvenlerini belgesel, en azından yarı belgesel yapısı içinde anlatsaymış, çok daha

hayırlı bir yaparmış. Bu haliyle karşımızda ciddi omurga sorunları olan ve belli başlı bir öyküye sahip olmayan, "Pompaya devam!" gibi çok ucuz bir sloganın ardına gizlenmeye çalışan, eh tabii ki yer yer iyi oyunculuk performanslarına rastladığımız ama gerçekten 'fena pompalanmış' bir film var. O insanlar ne kazanmak istemiş de ne kaybetmişler, isyanları, protestoları kime, düzenle ne alıp veremedikleri var, tek amaçları aslında bir üst dereceye, yani 'Görkemli Kaybedenler Kulübü'ne mi üye olmak gibi soruların yanıtsız kaldığı tuhaf bir iş çıkartmış Örnek. Eminim ki seyircilerin bir kısmı, "Her gece hatun kaldırıyorlar, biraz da biz kaybetsek fena olmayacak!" diye düşünmüştür.

1990'lardaki kültürel atmosferimizi temel özelliklerinden biri, 'eklektik' olmaktı. Film de öyle... Her şeyden birer tutam serpiştirilmiş ama 'bütün'ü ara ki bulasın. [A](#)



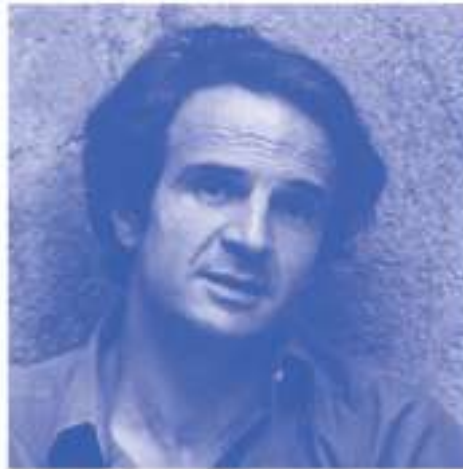
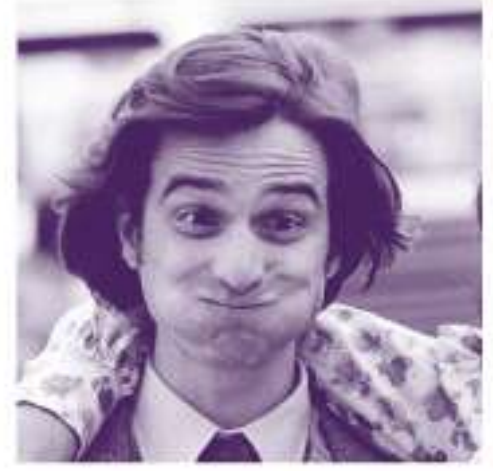
Ahu Türkpençe'nin oyun gücü ve 'gerçekliği' fena değil.



Adamların tek derdi 'skor', ne kaybetmesi...

"Film çekmek insanın farklı yaşlarda kendi fotoğrafını çekmesi gibi bir şey. Hepsi farklı görünür, ama aslında hepsi aynıdır."

Wong Kar-Wai



altyazı
AYLIK SINEMA DERGİSİ

Sinema üzerine düşünen dergi
Her ay bayilerde



SABAH NEŞESİ

ORJİNAL ADI Morning Glory

YÖNETMEN Roger Michell

OYUNCULAR Rachel McAdams, Harrison Ford,

Diane Keaton, Patrick Wilson

YAPIM/SÜRE 2010 ABD, 103 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD Türkçe ve İng.

ŞİRKET Tiglon (Paramount)

Parlak
oyuncular,
komediye hakim
bir yönetmen,
kuru bir senaryo!

SEYtan MARKA GİYER'İN YAZARINDAN" DİYE SATILMAYA ÇALIŞILAN FİLMİN SENARİSTİ Aline Brosh McKenna'nın daha önce film olan "Cazibe Kanunları" (Laws of Attraction) ve "Benimle Evlenir Misin?" (27 Dresses) gibi sinik romantik komedi senaryoları var. O filmlere ve ülkemiz vizyonuna gelmeden direkt ev sinemasına inen yeni senaryosuna bakınca "Şeytan Marka Giyer" in asıl başarısının uyarlandığı romanın sağlamlığından geldiğini düşünüyoruz. McKenna adeta oradaki modeli bu yeni senaryosunda taklit etmiş... Bu sefer "Şeytan Marka Giyer" in formülünü televizyon dünyasının sert koşullarında, zor bir habercinin koyduğu engellemelere rağmen başarılı olmaya çalışan genç bir kız üzerinden kurmuş. Parlak oyuncu kadrosu ve türün tescilli yönetmenlerinden birini plana dahil etmesi çok da işe yaramamış ama...

Becky Fuller, küçük bir televizyon kanalında erken sabah kuşağı programında çalışan idealist bir genç kadıncın günün birinde beklenmedik bir şekilde işinden kovulur. Çok geçmeden orta ölçekli

bir kanalda tam da kendisine göre bir iş bulur. İçerik anlamında artık iyice ölü bir durumda sayılan bir sabah programını adam etmeye soyunur. Bunu yaparken aksiliğiyle ünlü bir anchorman' i de kadrosuna katmaya ikna edecek, başka bir parlak TV yapımcısının gönlünü çalacak ve işine olan bağlılığıyla herşeyin üstesinden gelecektir... Ama sahi arada bizim de eğlenmemiz gerekmiyor muydu?

"Sabah Neşesi" nde "Şeytan Marka Giyer" deki gibi ikileme düşmüş bir karakter yok. Becky nereden, hangi 'ucuzluk' lardan rating sağacağını gayet iyi biliyor ve bütün enerjisini de buna yoğunlaştırıyor. Dolayısıyla herhangi bir etik ikilem içinde kalmıyor. Böyle olunca filmin altını kazıp anlam aramaktan vazgeçip eğlenmek istiyoruz ama kuru ve zayıf bir mizah duygusuyla yazılmış senaryosu ne yazık ki buna da el vermiyor pek... [A]



Rachel McAdams sempatisiyle bir kez daha içinde yer aldığı filmin cazibe merkezi oluyor...



Harrison Ford' un sabah programına düşmüş Pulitzer ödüllü ciddi gazeteci karakterinden yeterince faydalanılamamış...

"SİNEMACILIK VE FİLMCİLİK YARARINA BAĞIMSIZ İLETİŞİM PLATFORMU"

sadibey.com



FELLINI'DEN CASANOVA

ORJİNAL ADI II Casanova di Federico Fellini

YÖNETMEN Federico Fellini

OYUNCULAR Donald Sutherland, Tina Aumont,

Cicely Browne, Carmen Scarpita

YAPIM/SÜRE 1976 İtalya – ABD, 148 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 2.0 DD İtalyanca (T.A.)

ŞİRKET As Sanat

Fellini, Casanova'yı
klasik 'Latin Lover'
gibi çizmemeye
özel önem
vermiş.

KARŞIMIZDA, ÖRNEĞİN "AMACORD" DA OLDUĞU GİBİ FEDERICO FELLINI'NİN kendisini anlattığı, yaşamından izlerle karşılaşacağımız ya da tarihi kişilik olarak Casanova'yı bildik kalıplar dahilinde tanıyacağımız bir film değil, Fellini'nin Casanova'sı var. Yani, filmi seyretmeden önce Casanova hakkında bildiğiniz her şeyi unutmaya çalışsanız iyi olur!

1970'lere "Soytarılar", "Roma", "Amarcord" gibi belki de filmografisinin en parlak halkalarını sığdıran Fellini, 1976 yapımı "Fellini'den Casanova"da, kahramanının tarihi kişiliğini 'gerçeklere' uygun şekilde anlatma kaygısı gütmüyor. Anılarında, "Casanova'dan sevgisiz yaşamının ne kadar acı verici olduğunu öğrendim. Casanova bir kukladır. Gerçek bir erkek, kadınların duygularından o kadar insafsızca kaçamaz" dediği ünlü çapkını da 18. yüzyıl ilişkilerini de kendi uçuk dünyasında stilize ediyor, yeniden renklendiriyor.

Fellini, Casanova'yı klasik 'Latin Lover' gibi çizmemeye özel önem vermiş. Bu nedenle, ilk bakışta Casanova'nın anti tipi olarak algılanan

Donald Sutherland'ı seçerek tam isabet kaydetmiş. Yapay burnu ve çenesiyle, yarıya kadar kazınmış saçlarıyla Sutherland, oyunculuk sanatının doruklarında geziniyor, özellikle profilden çekimlerde unutulmazlık kazanıyor. Kostüm, mekân ve ışık çalışması açısından da filmin her sahnesi bir ders niteliğinde ki filmin tek Oscar'ı da kostüm tasarımı nedeniyle gelmişti.

Fellini belli ki Casanova'yı çok iyi tanıyor ama yine de bu tarihi figür karşısında fazla eğilmiyor, 166 dakikalık film boyunca hep kendi taslağını öne sürüyor. "Cinema Paradiso Italiano" kitabında Gökhan Erkilic'in dediği gibi: "Fellini bir yanda Casanova diğer yanda duran, biri dolu diğeri boş kovalara benzerler. Fellini o her zamanki açgözlülüğüyle Casanova'nın kovalasından boşalttığı suyu kendi kovalasına aktarmaktadır." [2]



Don Juan bu filmi görseydi, Casanova'yı kesinlikle çok kıskanırdı.



Filmdeki "En berbat Türk kerhanelerine düşersiniz inşallah!" bedduasını nasıl yorumlamak gerekir acaba!

www.sinemamuzik.com



'bir tıkla gerçek habere ulaş'

Ücretsiz Haber Arayıcı - <http://www.haberayir.com>



RED

YÖNETMEN Robert Schwentke

YAPIM/SÜRE 2010 ABD, 107 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET Tiglon (Fida)

İLK FİLMİ "DÖVME" (TATTOO) İLE YENİ BİR "Seven" yaratmış David Fincher' muamelesi görerek Hollywood'a transfer edilen Alman yönetmen Robert Schwentke, kariyerini 'eh işte' modunda sürdürüyor. Yüksek gerilimiyle zevahiri kurtaran "Uçuş Planı" (Flightplan) ve "Zaman Yolcusunun Karısı"ndan (The Time Traveller's Wife) sonra bu defa daha büyük oynuyor. Geçmişte çeşitli ülkeleri karıştırıp nice canlar yakmış birkaç yaşlı casusun baş döndürücü maceralarını anlatıyor bu kez. Çizgi romana sırtını dayadığından, aksiyon konusunda hiçbir sıkıntısı olmayan "Red" in en büyük dezavantajı, politik doğruluk meselesi...

Bu emekli CIA casusları, devlet tarafından kullanıldıklarını anlayıp da, canlarının tehlikeye düştüğünü fark ettiklerinde ancak örgülle 'hesaplaşma'ya giriyorlar. Buna takılmazsanız, Bruce Willis, Morgan Freeman, Helen Mirren, John Malkovich, Richard Dreyfuss ve epey yaşlanmış haldeki Ernest Borgnine'ı bir arada izlemek gayet keyifli. Bir de tabi Bruce Willis'in gönlünü çelen ve bu sayede bir nevi Goldie Hawn gibi casusların arasına şaşkınca dalan Mary-Louise Parker var.

* Bu filmle ilgili daha ayrıntılı bir eleştiri yazısını 51. sayımızda bulabilirsiniz..

Soğuk Savaş döneminde Amerika'nın karıştırdığı haltlar, ucundan da olsa dile getiriliyor.

Çizgi roman uyarlaması olmasına karşın, anlatım dili çizgi roman estetiğine fazla yakın değil.



DÜNYA İSTİLASI: LOS ANGELES SAVAŞI

ORJİNAL ADI Battle Los Angeles

YÖNETMEN Jonathan Liebesman

YAPIM/SÜRE 2011 ABD, 112 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD İngilizce (T.A.)

ŞİRKET Tiglon (Sony)

KORKUDAN BİLİMKURGUYA GEÇİŞ YAPAN yönetmen Liebesman'dan, buram buram Amerikan milliyetçiliği kokan, çocuksu bir 'uzaylı istilası' hikayesi. Amaçları Dünya'daki suyu ele geçirmek olan bu düşman uzaylılar, aniden yüksek teknolojiye sahip silahlarıyla saldırıya geçiyorlar, biz de olan biteni Los Angeles ölçeğinden izliyoruz. Kahraman Amerikan askerleri, daha doğrusu küçük bir birlik, elindeki tank, tüfek, tabanca gibi bildik silahlarla 'yaradana sığınıp' uzaylıların üzerine var güçleriyle saldırıyor. Yaklaşık iki saatlik sürenin zaten büyük bir kısmı gevezelik, sözümona karakterleri tanıyıp, onlara empati duymamız beklenecek geçiyor. Kadroda Aaron Eckhart tanidik sima olarak öne çıkarken, Hollywood'un tescilli Asena'sı 'erkek Fatma' Michelle Rodriguez de artık ezberlediğimiz mimikleri ve argo ağızıyla bu savaşta erkeklerin safında yerini alıyor. Irak ve benzeri yerlerde yaptıklarından ötürü iyice gıcık olunan Amerikan ordusuna yeniden 'sempati' kazandırmaya çalışan film, demode senaryosuyla bunaltıyor. Filmin tek artısı, dört dörtlük görsel efektleri...

* Bu filmle ilgili daha ayrıntılı bir eleştiri yazısını 73. sayımızda bulabilirsiniz..

Hikayeyi Amerikalılar da 'yutmamış' olacak ki, 70 milyon dolarlık bütçesini gişede zar zor topladı film.

Küçük çocuğa askerlik aşılardan sahneler, neredeyse bizim meşhur "Sezercik Küçük Mücahit" kıvamında.



BEN DÖRT NUMARA

ORJİNAL ADI I Am Number Four

YÖNETMEN D.J. Caruso

YAPIM/SÜRE 2011 ABD, 109 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.40:1, 5.1 DD İngilizce ve Türkçe

ŞİRKET Tiglon (Dreamworks)

ÜÇ YIL ÖNCEKİ "KARTAL GÖZ"LE (EAGLE Eye) aksiyon/gerilimin altından kalkmayı bilen D.J. Caruso, fantastik bilimkurguda ne yazık ki çuvallıyor. "Alacakaranlık" (Twilight) çılgınlığının dört bir yanı sarması ve filmlerin sağlam gişe hasılatı elde etmesini fırsat gören yapımcılar ve Caruso, bu roman uyarlamasında elde tüm malzemeler olmasına rağmen doğru sonuca ulaşıp, "Alacakaranlık" mertebesine ulaşamıyor. Filmin 'dört numarası' John, zamanında Lorien gezegeninden zorunlu olarak Dünya'ya gelmiş. Zira kötü Mogadoryanlar, Lorien'i istila edip ele geçirmişler. Ve fakat savaş, kaldığı yerden Dünya gezegeninde devam ediyor. İlk 'üç numara' öldürülüyor, sıra John'a geliyor. O da koruyucusuyla beraber hem kaçıp saklanıyor, hem de yavaş yavaş ortaya çıkan doğaüstü güçlerini keşfediyor...

"Alacakaranlık"taki gibi yakışıklı 'doğaüstü' bir genç (Alex Pettyfer), lisedeki klasik kötü kalpli öğrenci sataşmaları, okulun güzel kızının tavllanması gibi unsurlar burada da mevcut ama sonuç, gösterişli bir TV dizisi atmosferinden öteye gidemiyor.

* Bu filmle ilgili daha ayrıntılı bir eleştiri yazısını 74. sayımızda bulabilirsiniz..

Hangi sahnede Türkiye haritasının gözüktüğünü bulmaya çalışmak, eğlenceli olabilir.

Gişede maliyetini bile çıkaramadığı halde, devam bölümlerinin çekilme ihtimali...



“Emek”çiler vazgeçmez!
86 yıl bu kuyrukta bekledik.
Yine bekleyeceğiz.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

siyad

Sinema Yazarları Derneği

5

1



1 - Unutma Beni İstanbul

'İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti' kapsamında yönetmen Hüseyin Karabey, yapımcılar Sevil Demirci ve Emre Yeksan'ın uluslararası platformda başarılar kazanmış yedi yönetmenle birlikte gerçekleştirdikleri "Unutma Beni İstanbul", dünya galasını 22-30 Temmuz tarihleri arasında düzenlenecek 17. Saraybosna Film Festivali'nde yapacak. Film, festivalin "In Focus" bölümünde gösterilecek.

2 - Tinker, Tailor, Soldier, Spy

"Gir Kanıma"nın (Låt Den Rätte Komma In) İsveçli yönetmeni Tomas Alfredson'un yeni filmi, onun biraz daha batıya doğru yönelmesini sağlayacak gibi. John le Carré'nin romanından uyarlanan bu casus hikayesi, bizde de Chantier Films sayesinde gösterime girecek. Sezonun merakla beklenenlerinden...

3 - Misafir (The Visitor)

Haftanın filmlerinden "Kazananlar Kulübü"nün (Win Win) yönetmeni Thomas McCarthy'nin bizde gösterime girmeyen önceki filmi, gene haftanın filmlerinden "Kanıma Gir"de (Let Me In) izlediğimiz Richard Jenkins'i başrole taşıyordu. Aktör, buradaki performansıya Oscar'a aday gösterilmeyi de başarmıştı.

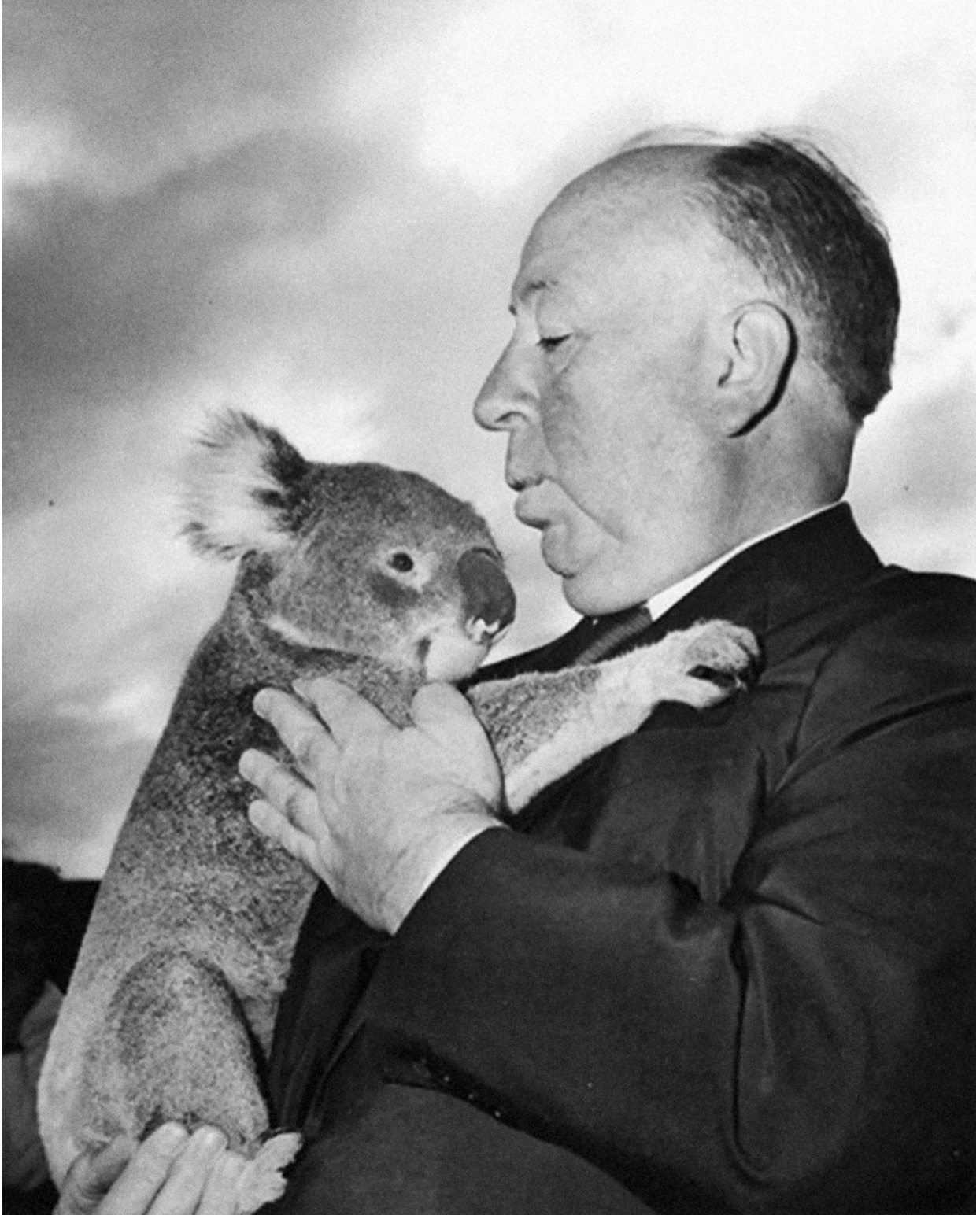
4 - Beni Unutma

Senaryosunu dergimizin Yayın Kurulu üyelerinden Burak Göral'ın yazdığı, "Takva"yla tanıdığımız Özer Kızıltan'ın yönettiği "Beni Unutma"nın çekimlerine başlandı. Mert Fırat, Açelya Yılhan, Tuba Ünsal, Ünal Silver gibi oyuncular barındıran kadrosuyla da ilgi çekeceğini düşündüğümüz film, olağanüstü bir aşk hikayesini taşıyacak beyazperdeye. Filmin gösterim tarihiyse Kasım 2011 olarak belirlendi.

5 - Kaçak İşçiler (Moonlighting)

Haftanın filmlerinden "Ölümüne Kaçış"ın (Essential Killing) Polonyalı yönetmeni Jerzy Skolimowski'nin 1982 yapımı filmi, Londra'daki göçmen işçilerin sorunlarına parmak basarken, başrole de Jeremy Irons'ı yerleştiriyor ve ondan azami verimi alıyordu. Filmin Skolimowski'ye Cannes'da 'en iyi senaryo' ödülü kazandırdığını da ekleyelim.

BİLGEHAN ARAS'LA 7. CADDE HER ÇARŞAMBA 22.00'DE...



“'Rebecca' yıllara iyi dayandı. Nedenini bilmiyorum.”

Alfred Hitchcock